

שמואל ב' - פרק א'

באורי מילים

- 1) אִי מִזָּה = מהיכן.
- 2) נָס = ברח.
- 3) נִקְרָא נִקְרִיתִי = באתי במקרה.
- 4) הִדְבַּקְהוּ = עומדים להשיגו.
- 5) וַיִּפֹּן = פנה, הסתובב.
- 6) עָמַד - נָא עָלֵי וּמִתְתַּנֵּי = פגע בי וסיים מיתתי.
- 7) אֶחָזְנִי הַשֶּׁבֶץ = א. רתת, פחד. ב. החרב נתקעה במשבצת בגדי ולא הרגני (רמז להריגת כהני נוב).
- 8) כִּי כָל עוֹד נִפְשֵׁי בֵי = מהר (כי עדיין אני חי ומתייסר).
- 9) וַאֲמַתְתֶּהוּ = סיימתי להמיתו.
- 10) הַנָּזֵר = א. כתר. ב. תפילין של ראש. (רש"י)
- 11) וַאֲצַעֲדָה = א. תכשיט. ב. תפילין של יד (רש"י).
- 12) לְשַׁחַת = לפגוע, להרוג.
- 13) דָּמַךְ (דמך) על רֵאשֶׁךְ = אתה אשם.
- 14) כִּי פִיךָ עָנָה בְּךָ = הודית בעצמך.
- 15) סֵפֶר הַיְשָׁר = א. כל ספר התורה, ב. ספר בראשית, ג. ספר דברים, ד. ספר שופטים.
- 16) הַצְּבִי יִשְׂרָאֵל = כנוי לעם ישראל.
- 17) עַל בְּמוֹתֶיךָ = הרי הגלבע.
- 18) חָלַל = נהרגו.
- 19) אֶל תִּבְשְׁרוּ = אל תגידו.
- 20) פֶּן תִּעֲלֶזְנָה = שמא תשמחנה.
- 21) הַעֲרִלִים = לא נמולים.
- 22) וּשְׂדֵי תְרוּמֹת = שדות שמפרישים מיבוליהם תרומות ומעשרות.
- 23) נִגְעַל = נמאס, נפלט (השמן).
- 24) בְּלִי מְשִׁיחַ בְּשֶׁמֶן = יצא השמן מהמגן (השמן גורם שהחץ יחליק מהמגן).
- 25) מִדָּם חֲלָלִים = על הדם שיצא מההרוגים.
- 26) מַחֲלָב גְבוּרִים = מהשומן שיצא מהגבורים שנהרגו.
- 27) לֹא נִשְׁוֹג אַחֹר = לא היה רגיל במלחמותיו לסגת ולהפסיק להלחם אלא תמיד השתמש בקשת.
- 28) וְהִנְעִימָם = חביבים.
- 29) אֶל שְׂאוֹל = על מות שאול
- 30) הַמִּלְבָּשִׁים שְׂנִי = נתן לכם ללבוש בגדים צבעוניים. (שלל)
- 31) עַם עֲדָנִים = דברים המעדנים ומפנקים את הגוף.
- 32) הַמַּעֲלָה עָדֵי זָהָב = שאול נתן לכן תכשיטי זהב.
- 33) נִפְלְאָתָה אֶהְבֶּתְךָ לִי = אהבה נפלאה.
- 34) מֵאַהֲבַת נָשִׁים = א. יותר משתי נשותי.
- ב. יותר מאשה האוהבת את בעלה.
- 35) וַיִּאֲבָדוּ כְּלֵי מִלְחָמָה = א. כפשוטו, כלים שנלחמים בהם.
- ב. שאול ויהונתן שבזכות צדקותם תפילתם ותורתם נצחו ישראל את הגויים. (רש"י).

פסוקים לשינון: כג, כה, כז.

שמואל ב' - פרק א' - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות בכתב יד ברור ונקי!

(1) מה סיפר הנער העמלקי לדוד על מות שאול? _____

(2) מה עשו דוד ואנשיו לאחר ששמעו את הבשורה המרה?
 א. (יא) _____ ג. (יב) _____
 ב. (יב) _____ ד. (יב) _____

(3) על פי איזה דין הרג דוד את הנער העמלקי ללא משפט, עדים והתראה?
 א. _____
 ב. _____

(4) על מי קונן דוד?
 (5) מהו "ספר הישר"? א. _____
 ב. _____
 ג. _____

(6) א. את מי קילל דוד בקינתו בפרק?
 ב. כתוב את הקללה בלשונך: _____

 ג. מדוע קללם?
 (7) מי הם "כלי המלחמה"? א. _____
 ב. _____

ב. מי אמר למי?

- (1) "...נְקַרְא נְקִרִיתִי בַּחַר הַגִּלְבֵּעַ..." _____ אמר אל _____
 (2) "...עַמֵּד נָא עָלַי וּמִתַּנִּי..." _____ אמר אל _____ ש _____ אמר לו
 (3) "...דַּמְךָ עַל רֵאשֶׁךָ כִּי פִיד עֵנָה בְךָ..." _____ אמר אל _____
 (4) "...נִפְלְאַתָּה אַהֲבַתְךָ לִי מֵאַהֲבַת נְשִׁים..." _____ אמר על _____

ג. באר המילים הבאות:

- (1) עמד נא עלי ומתנני = _____ (5) חלל = _____
 (2) אחזני השבץ = א. _____ ב. _____ (6) פן תעלזנה = _____
 (3) דמך על ראשך = _____ (7) ושדי תרומת = _____
 (4) הצבי ישראל = _____ (8) עדנים = _____

ד. השלם:

- (1) (כג) "...בחייהם _____ לא _____ מנשרים _____ גברו".
 (2) (כה) "אִידָּךְ _____ גְּבֵרִים בַּתּוֹךְ _____".
 (3) (כז) "...וַיֵּאבְדוּ _____".

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק ב'

באורי מילים

- (1) וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּה' = שאל באורים ותומים.
- (2) מִלְאָכִים = שליחים.
- (3) תַּחֲזֹקְנָה יַדִּיכֶם = התעודדו.
- (4) לִבְנֵי חַיִל = גבורים.
- (5) וְאֶל הָאֲשֹׁרִי = על שבט אשר.
- (6) וְאֶל יִזְרְעֵאל = על שבט יששכר שנחלתו ביזרעאל.
- (7) וַיִּשְׁחָקוּ = יעשו משחקי מלחמה (בצחוק) לראות מי חזק יותר.
- (8) חֶלְקֵת הַצָּרִים = שדה החרבות (בו נהרגו בגלל משחק המלחמה).
- (9) וַיִּנָּגֶף = הפסיד, ברח.
- (10) קַל בְּרַגְלָיו כָּאֶחָד הַצְּבִים = רץ מהר כמו צבי.
- (11) וַיִּפֹּן = הפנה את ראשו.
- (12) וְאַחֲזָ לֶךְ = תפוס לעצמך.
- (13) חֲלָצְתוֹ = בגדיו. (כדי שלא יתביש כשיחזור בידים ריקות) (מצו"ד).
- (14) וְלֹא אָבָה = לא הסכים, לא רצה.
- (15) לָסוּר מֵאַחֲרָיו = להפסיק מלרדוף אחר אבנר.
- (16) אֶכְפֶּה אֶרְצָה = אמית אותך.
- (17) וַאֲיֵךְ אֶשָּׂא פָנָי = אתביש. (להסתכל בפני יואב אחיד).
- (18) וַיִּמָּאֵן = סרב.
- (19) בְּאַחֲרֵי הַחֲנִית = הכהו בחלק האחורי של החנית שאינו חד. (בהפתעה!).
- (20) אֶל הַחֹמֶשׁ = א. בצלע החמישית, מעל הלב. (כלומר פגע בלב עצמו).
 ב. חז"ל: מקום שהכבד והמרה תלוין בו (רש"י פ"ב).
- (21) וַיָּמָת תַּחֲתָיו = מת במקום שנפל בו.
- (22) וְהִשְׁמֵשׁ בָּאָה = שקעה.
- (23) עַל פְּנֵי גֵיחַ = ליד המעין.
- (24) לְאֶגְדָּה אָחַת = קבוצה אחת.
- (25) הַלְנֶצַח = האם לעולם?
- (26) תֵּאכַל חֶרֶב = תהרוג בחרבך?
- (27) הַלּוֹא יַדְעֶתָהּ = הרי תדע.
- (28) מָרָה תִהְיֶה בְּאַחֲרוֹנָה = צער גדול יהיה לנו בסיום מלחמת האחים. (יהיו הרוגים, פצועים, אלמנות ויתומים).
- (29) לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי אֲחִיהֶם = לעזבם.
- (30) נַעֲלָה הָעַם אִישׁ מֵאַחֲרֵי אָחִיו = כל אחד הולך לדרכו.
- (31) וְלֹא יִסְפוּ = הפסיקו. (לא הוסיפו).
- (32) הַבְּתָרוֹן = מקום מבוטר ומחולק ע"י עמק, נחל וכו'.
- (33) וַיִּפְקְדוּ = נחסרו (מתו).
- (34) וַיֵּאָר = נעשה בוקר (כשהגיעו לחברון)

שמואל ב' - פרק ב' - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות וכתוב בכתב יד ברור ונקי!

1. א. מה אפשר ללמוד על מידותיו של דוד מהפסוק: "וישאל דוד בה' לאמר האעלה באחת ערי יהודה?"

ב. מאלו מילים למדת זאת? _____

2. א. מי משח את דוד למלך בפעם הראשונה? _____ היכן? _____

ב. מי משח את דוד למלך בפעם השנייה (בפרקנו)? _____ היכן? _____

ג. על מי נמשח דוד למלך? _____

3. א. מי המליך את איש בשת למלך? _____

ב. על מי נמשח איש בשת למלך? (כתוב ההדרגה) _____

4. הוכח מהפרק שמשחק מסוכן עלול להביא לשפיכות דמים! _____

5. מדוע רצה עשהאל להרוג את אבנר? א. _____

ב. _____

6. תאר כיצד הרג אבנר את עשהאל "קל הרגליים"? _____

ב. מי אמר למי?

(1) "...אנשי יביש גלעד אשר קברו את שאול". _____ אמרו אל _____

(2) "...בְּרָכִים אַתֶּם לְהַ'..." _____ אמר אל _____ שְׂיֵאמְרוּ אֵל _____

(3) "...יָקוּמוּ נָא הַנְּעָרִים וּשְׁחָקוּ לַפְּנִינוּ..." _____ אמר אל _____

(4) "...הֲלִנְצַח תֹּאכַל חֶרֶב?..." _____ אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

(1) וישאל דוד בה' = _____ (6) ולא אבה = _____

(2) תחזקנה ידיכם = _____ (7) אל החמש = _____

(3) וישחקו לפנינו = _____ (8) וינגף = _____

(4) חלצתו = _____ (9) הלנצח = _____

(5) ואיך אשא פני = _____ (10) מרה = _____

ד. השלם את הפסוקים הבאים:

(1) (ו) "ועתה יַעַשׂ ה'" _____ חסד _____ וגם אנכי אעשה אתכם _____ הזאת אשר _____ הדבר _____."

(2) (י) "בן _____ שנה איש _____ בן שאול במלכו על _____ שנים מלך אך בית _____ היו אחרי _____."

(3) (טז) "וַיִּנְחָזְקוּ אִישׁ _____ רעהו וחרבו _____ רעהו ויפלו _____..."

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק ג'

באורי מילים

- (1) הַלְכִים וְדָלִים = נעשים חלשים. (= קשה להם לשלוט על ישראל).
- (2) וּמְשָׁנָהוּ = הילד שנולד השני.
- (3) מִתְחַזֵּק = א. מנהיג ב. חזק ג. מחזק את בית שאול
- (4) פִּלְגָשׁ = אשה שְׁנִשְׂאָה ללא חופה וקדושין ולה פחות זכויות.
- (5) הָרֹאשׁ כָּלֵב אֲנָכִי אֲשֶׁר לַיהוָה = א. האם אני נחשב לך כראש שומרי הכלבים אשר לדוד?
 ב. עדיף לי להיות שר קטן (כראש שומרי הכלבים) אצל דוד ולא להיות שר גדול אצלך.
 ג. וכי ארצה להיות ראש בביתך? טוב לי להיות כלב ואדם פשוט אצל דוד! (על פי רש"י לפי הטעמים).
- (6) מִרְעָהוּ = חבריו.
- (7) וְלֹא הִמְצִיתָ = לא מסרתיך לידי דוד.
- (8) כֹּה יַעֲשֶׂה אֱלֹקִים ... וכה יוסיף = לשון שבועה.
- (9) וַתִּפְקֹד עָלַי = זכרת לי, החשבת לי דבר זה כעוון. (כאלו אני מורד בך).
- (10) וּלְהַקִּים אֶת פְּסָא דָוִד = לקיים את מלכותו.
- (11) תַּחְתּוֹ = ממקומו של אבנר.
- (12) לְמִי אֶרְץ = א. למי שייכת הארץ? (כוונתו שהארץ שייכת לה!).
 ב. למי המלכות בארץ? (כוונתו שהמלכות בארץ שייכת לדוד).
- (13) לְהִסָּב אֶלַי = לשכנעם להיות תחת שלטונך.
- (14) שָׁאַל מֵאֵתָּךְ = מבקש ממך.
- (15) כִּי אִם לְפָנַי הִבִּיאָךְ = בתנאי שתביא אלי את מיכל אשתי לפני בואך.
- (16) עַד בְּחָרִים = שם מקום בשטח בנימין.
- (17) הוֹשִׁיעַ = אושיע.
- (18) כָּל אֲשֶׁר טוֹב = כל אשר ישר בעיניו.
- (19) כָּל אֲשֶׁר תֵּאָוֶה נִפְשְׁךָ = כל מה שתרצה.
- (20) מִהֲגָדוֹד = מהפשיטה על האויב.
- (21) לְפִתְתָךְ = להטעותך, ולטמון לך פח.
- (22) מוֹצֵאָךְ וְאֵת מוֹבְאָךְ (מבואך) = היכן אתה נכנס ויוצא (דברים נסתרים). (35) בְּנֵי עֲנָלָה = בני רשע.
- (23) מְבוֹר הַסֶּכֶה = א. שם מקום. ב. דרש חז"ל, עיין רש"י פסוק כו.
- (24) וַיִּטְהַר יוֹאָב אֶל תוֹךְ הַשָּׁעַר = הזיז אותו אל חלל השער להורגו או להביאו לפני הדיינים.
- (25) בְּשָׂלִי = א. שכחה. ב. בשגגה. ג. פתאום. ד. חז"ל אמרו: שאל אותו: כיצד גְּדַמְתָּ חולצת נעל? ("של נעליך מעל רגליך").
- (26) נָקִי = מעוון.
- (27) יָחֳלוּ = יפלו ויפגעו.
- (28) וּמְחִזִּיק בַּפֶּלֶךְ = במשענת.
- (29) וַחֲסַר לָחֶם = עני.
- (30) הִלֵּךְ אַחֲרֵי הַמָּטָה = הולך בהלוויה אחר מיטת המת. (למרות שפטור).
 = מידה כנגד מידה.
- (31) נָבֵל = שפל.
- (32) לֹא אֶסְרוֹת = לא קשורות.
- (33) לְנַחֲשֵׁתִים = אזיקים מנחושת.
- (34) הִנָּשׂוּ = נקשרו.
- (35) בְּנֵי עֲנָלָה = בני רשע.
- (36) לְהִבְרֹת = להאכיל.
- (37) בּוֹא הַשָּׁמֶשׁ = שקיעת השמש.
- (38) כָּל מְאוּמָה = אפילו משהו (לא אטעם).
- (39) כֶּךָ = לָבֵב לעומת בני צרויה הקשים
- (40) וּמְשׁוּחַ מֶלֶךְ = רק כעת נמשחתי למלך.
- (41) יְשַׁלֵּם ה' לַעֲשֵׂה הַרְעָה כְּרַעְתּוֹ = מידה כנגד מידה.

פסוקים לשינון: כז, לח, לט.

שמואל ב' - פרק ג' - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

- (1) מדוע שכנע אבנר את ישראל לעזוב את איש בשת ולתמוך בדוד המלך?

- (2) לפי חז"ל: כיצד הרג יואב את אבנר בערמה? (עיין גם בבאורי מילים) _____
- (3) א. מדוע, לדעת דוד: יואב הוא רוצחו של אבנר ואסור היה ליואב להרוג את אבנר כגואל דם עשהאל? (פס' ל)

- ב. מדוע דוד, שהחשיב את יואב כרוצח, לא הרגו מיד? (פסוק לט) הבא 3 סיבות _____
- (4) כתוב את הפעולות אותן עשה דוד, כדי להוכיח לעם שלא היה לו קשר לרצח אבנר (לפחות 9 פעולות):

ב. מי אמר למי:

- (1) "מדוע באתה אל פילגש אבי" _____ אמר אל _____
- (2) "והנה ידי עמך להסב אליך את כל ישראל" _____ אמר אל _____ שיאמרו אל _____
- (3) "ל... ביד דוד עבדי הושיע את עמי ישראל..." _____ אמר אל _____ שכך אמר ל? _____
- (4) "ולדעת את כל אשר אתה עשה" _____ אמר אל _____
- (5) "והגרו שקים וספדו לפני אבנר..." _____ אמר אל _____
- (6) "אם לפני בוא השמש אטעם לחם..." _____ אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

- (1) ולא המציתך = _____ (5) הולך אחרי המיטה = _____
- (2) להסב אליך = _____ (6) תאווה נפשך = _____
- (3) לפתותך = _____ (7) ותפקד עלי = _____
- (4) בשלי = א. _____ (8) עד בקרים = _____
- ב. _____ (9) מחזיק בפלך = _____
- ג. _____ (10) להברות = _____

ד. השלם את הפסוקים הבאים:

- (1) (כז) "וישב אבנר חברון _____ יואב אל תוך _____ לדבר אתו _____ ויכהו שם _____ וימת בדם _____ אחיו".
- (2) (לח) "...הלוא תדעו כי _____ וגדול _____ היום _____ בישראל".
- (3) (לט) "ואנכי היום רך _____ מלך והאנשים האלה בני _____ ממני ישלם _____ לעשה _____ כרעתו".

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק ד'

באורי מילים

- (1) וַיָּרֹפוּ = נעשו חלשים. (מבחינת השליטה על העם)
 - (2) הָיוּ בֶן שָׂאוּל = היו לאיש בשת, בנו של שאול המלך.
 - (3) תַּחֲשָׁב עַל בְּנֵימָן = בנחלת בנימין.
 - (4) גִּתְיָמָה = שם מקום בשם גיתים (או גת חפר)
 - (5) נָכַח רַגְלָיִם = פגוע ברגלים.
 - (6) בָּבֵא שְׁמַעַת שָׂאוּל וַיהוֹנָתָן מִיִּזְרְעֵאל = כשהגיעה השמועה על מות שאול ויהונתן במלחמה על הגלבוע.
 - (7) אִמְנָתוֹ = האשה שגידלה אותו.
 - (8) בַּחֲפָזָה לָנוּס = מהרה לברוח מפני הפלשתים.
 - (9) וַיִּפְסַח = נפגע ברגליו, נעשה נכה.
 - (10) פָּחַם הַיּוֹם = בצהרים (כשחם מאד) ואז גם מעייף יותר.
 - (11) מִשְׁכַּב הַצֹּהָרִים = מנוחת הצהרים.
 - (12) לִקְחֵי חֲטָיִם = סוחרים בחטים.
 - (13) אֶל הַחֹמֶשׁ = א. בצלע החמישית ליד הלב.
- ב. חז"ל: מקום שהכבד והמרה תלויין בו. (רש"י ב).
- (14) וַיִּתֵּן... נְקָמוֹת = ברכוהו שה' יתן לדוד כח כדי לנקום בשאול וזרעו על רעתם.
 - (15) חֵי ה' = לשון שבועה.
 - (16) אֲשֶׁר פָּדָה = שהציל
 - (17) הַמְּגִיד לִי = זה הנער העמלקי מפרק א'.
 - (18) וְהוּא הָיָה כַּמְּבַשֵּׁר בְּעֵינָיו = המגיד (נער העמלקי) חשב את עצמו כמבשר טובות לדוד.
 - (19) אֲשֶׁר לָתַתִּי לוֹ בְּשָׂרָה = חשב שיקבל מתנה מדוד עבור בשורתו על מות שאול.
 - (20) אֵף כִּי = קל וחומר
 - (21) אִישׁ צָדִיק = איש בושט לא חטא חטא שעליו מגיע לו מות (מלבי"ם)
 - (22) אֲבָקֶשׁ אֶת דָּמוֹ מִיְדָכֶם = אנקום את נקמתו בכם ובענה על שהרגתם אותו.
 - (23) וּבַעֲרַתִּי = אהרוג אתכם. (כמו: "ובערת את הרע מקרבך")
 - (24) וַיִּקְצְצוּ = חתכו את ידיהם שעשו המעשה ואת רגליהם שהלכו לבשר לדוד (מלבי"ם).
 - (25) וַיִּתְּלוּ = כדי שלא יעזו עוד איש לשלוח יד במלך. [דוד הרגם מדין מלך (מלבי"ם)].

שמואל ב' - פרק ד' - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. כיצד נעשה מפיבשת נכה?

2. א. שמם של הורגי איש-בשת: א. _____ ב. _____
 ב. מאיזה שבט הם היו?

- ג. מדוע הרגוהו?

- ד. כיצד הרגוהו? (פרט)

3. א. את מי הזכיר דוד בדבריו לרוצחי איש-בשת, בפסוק י' שעשה מעשה דומה למעשיהם?

- ב. מדוע הזכירו?

4. תאר את סופם של רכב ובענה.

ב. מי אמר למי?

1. "הנה ראש איש בשת בן שאול אויבך אשר ביקש את נפשך" _____ אמרו אל _____
2. "חי ה' אשר פדה את נפשי מכל צרה" _____ אמר אל _____
3. "ועתה הלוא אבקש את דמו מידכם..." _____ אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. נכה רגליים = _____
2. בבא שמועת שאול ויהונתן מיזרעאל = _____
3. אִמְנָתוֹ = _____
4. והוא היה כמבשר בעיניו = _____
5. אשר לתייתי לו פְּשָׁרָה = _____

ד. השלם:

1. (ה) "וילכו בני _____ הברותי רכב _____ ויבאו כחם _____ אל בית _____ והוא שוכב את משכב _____".
2. (י) "כי המגיד לי לאמר הנה _____ שאול והוא היה כמבשר _____ ואחזה בו _____ בצקלג אשר לתייתי _____ בשרה".
3. (יב) "...ואת _____ איש _____ לקחו _____ בקבר _____ בחברון".

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק ה'

באורי מילים

1. הִנְנוּ עֲצָמָךְ וּבִשְׁרָךְ = קרובי משפחתך.
2. הַמוֹצִיא (מוציא) וְהַמְבִיא = הנהגת את ישראל.
3. תִּרְעָה אֶת עַמִּי = תמלוך על ישראל ותנהיגם.
4. לִנְגִיד = למלך, למושל.
5. לִפְנֵי ה' = א. הביאו לשם את הארון מקרית יערים, והחזירו אחר כך.
 ב. עשו שם מזבח.
6. הַעֲרִים וְהַפְּסָחִים = א. פשט - חיילי היבוסים עורים ופסחים (לזלזל בדוד).
 ב. דרש - פסלים בדמות יצחק ("כהו עיניו") ויעקב (צלע בגלל המלאך) - להזכיר שבועתם.
7. יְבוּסִי = א. פלשתים (צאצאי אבימלך). נקראו כך על שם המצודה שנקראה "יבוס" (רש"י)
 ב. חיתים. (צאצאי עפרון) - על פי פרקי דר' אליעזר.
8. וַיַּעַב בְּצִנּוֹר = א. הריסת המכונה המיוחדת המופעלת ע"י מים (ע"פ פרקי דרבי אליעזר) שלא אפשרה להכנס למצודה. (מלבי"ם)
 ב. מגדל (רש"י).
 ג. צינור מים.
9. מִן הַמְּלֹא וּבִיָּתָהּ = חומה משופעת משני הצדדים ממולאת עפר ועליה בנויים בתים (רש"י).
10. הַלּוֹךְ וְגָדוֹל = נתגדל בעושר, כבוד ופרסום.
11. וְחָרְשֵׁי עֵץ = אמנים בעץ. (=נגרים)
12. וְחָרְשֵׁי אֲבֶן קִיר = אמנים שבונים קירות מאבן (=בנאים)
13. נִשְׂא מִמְּלֶכְתּוֹ = רומם את מלכותו.
14. פְּלִגְשִׁים = נשים נוספות עם פחות זכויות.
15. וַיִּנְטְשׁוּ = התפזרו.
16. פָּרַח ה' אֶת אֵיבֵי לִפְנֵי כְּפָרֶץ מַיִם = ה' היכה באויבי דוד כמים הפורצים בכח משפת הנחל (רש"י).
17. עֲצֻבֵיהֶם = פסיליהם.
18. וַיִּשְׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו = לפי חז"ל: תחילה דוד שרף הע"ז, אחר אָתִי הגתי שהיה עובד אלילים (לפני שהתגיר) ביטלם ואחר כך לקחם דוד לאוצרותיו (לשם בניית ביהמ"ק). (מלבי"ם)
19. הִסֵּב אֶל אַחֲרֵיהֶם = סובב אותם, הקיפם ובוא מאחריהם.
20. בְּכָאִים = א. עצים. ב. שם מקום.
21. כְּשִׁמְעַן (בשמען) את קול צְעָדָה = א. פשט – כשתשמע את רעש הרוח המזיזה את הענפים.
 ב. דרש - מלאכים הצועדים בראשי העצים. (רש"י)
22. אֵז תַּחֲרֹץ = אז תלחם. (רש"י)

פסוקים לשינון: ו, כד.

שמואל ב' - פרק ה' - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. א. בפעם הראשונה נמשח דוד למלך ע"י _____ היכן? _____
 ב. בפעם השניה נמשח דוד למלך ע"י _____ היכן? _____
 ג. בפעם השלישית נמשח דוד למלך ע"י _____ היכן? _____
2. א. הסבר מי הם "העורים והפסחים"?

1. לפי הפשט - _____
 מדוע שמו אותם? _____

2. לפי המדרש - _____
 מדוע שמו אותם? _____

ב. מהו הצינור? (1) _____ (2) _____

3. א. מה הבטיח דוד למי שיכה את היבוסי ויגע בצינור לפי ספר דברי הימים א' פרק י"א פס' ו'?

ב. מי היה אותו אדם שהצליח לגוע בצינור וע"י כך יכלו להכותם? _____

4. מה אפשר ללמוד על דוד מהפסוק "וידע דוד כי הכינו ה' למלך על כל ישראל וכי נשא ממלכתו **בעבור** עמו ישראל"?

5. חז"ל שאלו: "מה בין שאול לדוד"? מה השיבו על שאלה זו? (פרט!)

ב. מי אמר למי?

1. "הננו עצמך ובשרך אנחנו".
 2. "כל מכה יבוסי ויגע בצנור..."
 3. "האעלה אל פלישתים התתנם ביד?"
 4. "לא תעלה הסב אל אחריהם".
- אמרו אל _____
 אמר אל _____
 שאל את _____
 אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. המוציא והמביא = _____ 5. וינטשו = _____
 2. נגיד = _____ 6. עֲצִיבִיָּהֶם = _____
 3. חָרָשִׁי עֵץ = _____ 7. הַבְּכָאִים = _____
 4. נָשָׂא מִמְּלַכְתּוֹ = _____ 8. אֵז תַּחֲרֹץ = _____

ד. השלם:

1. (ו') "... לא תבוא _____ כי אם _____ העורים _____."
 2. (כ"ד) "ויהי בשמעך את קול _____ בראשי _____ אז _____ כי אז יצא _____ לפניך להכות _____ פלשתים".

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק ו'

באורי מילים

1. וַיִּסָּף = הוסיף לאסוף עוד אנשים לצבאו. (90 אלף איש סמך באותו יום לרבנות. כל עיר שלחה שלושה שיהיו בית דין - ע"פ חז"ל).
2. בָּחַר = המובחר והטוב. (חז"ל - הזקנים שבאו ללוות הארון).
3. מִבְּעֵלֵי יְהוּדָה = א. שם מקום והוא קרית יערים.
ב. מנהיגי שבט יהודה.
4. אֲשֶׁר נִקְרָא שֵׁם שָׁם = אשר נקרא עליו (-הארון) שָׁם, והוא שָׁם ה' צבאות.
5. נִהְגִים = מובילים.
6. וַיִּשְׁאַוּהוּ (פס' ד') = את הארגז עם כלי הזהב שנתנו הפלשתים ככופר. (רד"ק)
7. מִשְׁחָקִים = שמחים, אך לא בשמחה פנימית.
8. עָצִי בְרוּשִׁים = כלי נגינה עשויים מעץ ברוש.
9. וּבִמְנַעֲנְעֵים וּבְצִלְצָלִים = כלי נגינה.
10. גָּרַן נְכוֹן = א. שם מקום. ב. עָשְׂרוּ את התבואה בגורן.
11. וַיִּשְׁלַח עֲזָה אֶל אֶרְוֹן הָאֱלֹקִים = שלח את ידו לתפוס.
12. שָׁמְטוּ הַבָּקָר = הארון כמעט נפל מעל עגלת הבקר.
13. עַל הַשָּׁל = א. על השגה. ב. פתאום.
14. עִם אֶרְוֹן הָאֱלֹקִים = סמוך לארון ה'.
15. וַיַּחַר לְדָוִד = א. כעס על עצמו שגרם למות עוזה. ב. הצטער מאד.
16. פָּרַץ = היכה.
17. לֹא אָבָה = לא רצה.
18. עוֹבֵד אֲדָם הַגִּיתִי = היה לוי מהשוערים (דבה"י א' טו, יח) וגר בגת רימון.
19. וַיִּבְרַךְ ה' = 62 ילדים ונכדים. (ע"פ דבה"א כו' ח). (אשתו ו-8 כלותיה ילדו 6 בכרס אחת. ועוד 8 הילדים הראשונים שהתחתנו).
20. שׁוֹר וּמְרִיא = שור מפוטם.
21. מִכְרָכָר = מקפץ ומרקד.
22. בָּכַל עֵז = בכל כוחו.
23. חָגוּר אֶפֶוד בָּד = בגד כמו של הכה"ג ומיוחד למתבודדים בעבודת ה'. (מצו"ד)
24. נִשְׁקָפָה = הסתכלה דרך החלון.
25. מִפְּזָז = מרקד.
26. וַתִּבֹּז = בזתה אותו בלבה.
27. וַיִּצְגּוּ = העמידו.
28. לְכָל הַמּוֹן = עם רב.
29. לְמַאִישׁ וְעַד אִשָּׁה = לכולם.
30. לְאִישׁ = לכל אחד בין איש בין אישה (מצו"ד).
31. חִלַּת לָחֵם = כיכר לחם.
32. אֲשָׁפַר = אחד משישה של פר (1/6 פר).
33. וְאֲשִׁישָׁה = כלי עם יין.

שמואל ב' - פרק ו'

באורי מילים - המשך

34. מה נִכְבַּד = מה הכבוד?
 35. אֶשֶׁר נִגְלָה = אשר נראה. חז"ל: נגלו כפות רגליו בגלל הריקוד.
 36. אֶמְהוּת = שפחות.
 37. אֶחָד הָרְקִים = כמסכן ובזוי, חז"ל: בביתה שאול המלך התנהג בטכסיסי מלוכה. (=שמר מרחק מהפשוטים)
 38. לְצוֹת = למנות.
 39. נָגִיד = מלך, מושל.
 40. וְשִׁחְקָתִי = לדעתך רק רקדתי, אך לדעתי גם שמחתי.
 41. וְנִקְלָתִי = מוכן להיות מושפל עוד יותר.
 42. שֶׁפֶל = בזוי.
 43. אֶקְבֹּדָה = אקבל כבוד.
 44. עַד יוֹם מוֹתָהּ = א. מאותו היום והלאה לא יהיה לה ילד (רש"י).
 ב. ביום מותה, ילדה ילד (חז"ל).

פסוקים לשינון: ה, יד, כא.

מקום משכנות ה' ומספר שנות קיומם:

- א. במדבר: 40 שנה. (המשכן נבנה בשנה השנייה לכן בעצם שכן שם 39 שנה)
 ב. בגלגל: 14 שנה.
 ג. בשלה: 369 שנה.
 ד. בנב: 13 שנה.
 ה. בגבעון: 44 שנה.
- 480 שנים (מאז יציאת מצרים ועד תחילת בניית ביהמ"ק הראשון
 ע"י שלמה המלך)

שמואל ב' - פרק ו' - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. כתוב בְּמָה טעו דוד וישראל כשרצו להעלות בפעם הראשונה את ארון ה' מקרית יערים לעיר דוד?

- א. _____
 ב. _____
 ג. _____
 ד. _____
 ה. _____
 ו. _____

2. מדוע בָּזְתָה מיכל בליבה ובפיה את דוד?

- א. _____
 ב. _____
 3. מה ענה דוד למיכל? א. _____
 ב. _____
 ג. _____

4. כיצד נענשה מיכל על שבזתה את דוד? הסבר א' _____

הסבר ב' _____

ב. מי אמר למי?

1. "... בָּרַךְ ה' את בית עבד אָדָם." _____ אמר אל _____
 2. "... כִּהְגִלוֹת נְגִלוֹת אֶחָד הַרְקִים" _____ אמרה אל _____
 3. "וּנְקֻלְתִּי עוֹד מִזֹּאת וְהִיִּיתִי שֹׁפֵל בְּעֵינָי" _____ אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. מבעלי יהודה = א. _____ 4. מְכַרְכֵּר = _____
 ב. _____ 5. אֶשְׁפֵּר = _____
 2. על השל = א. _____ 6. אֶשִׁיֶּשָׁה = _____
 ב. _____ 7. אֶמְהוֹת = _____
 3. וַיִּחַר לְדוֹד = _____ 8. וַיִּנְקֻלְתִּי = _____

ד. השלם:

1. (ה) "ודוד וכל בית _____ משחקים לפני _____ בכל עצי _____ ובכנרות _____ ובתנים _____ ובצלצלים".
 2. (יד) "ודוד _____ בכל עז לפני _____ ודוד חגור _____"
 3. (כא) "... אשר בחר _____ מאביך ומכל _____ לצות _____ נגיד על _____ עם _____ על _____ ושחקתי לפני _____".

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק ז'

באורי מילים

1. בְּתוֹךְ הִירֵעָה = באהל העשוי יריעות, בעיר דוד.
2. הִדְבֵּר דְּבַרְתִּי = האם ציויתי על כך?
3. לְרַעוֹת = להנהיג.
4. מִן הַנְּהָה מֵאַחַר הַצֶּאֱן = מדיר העיזים, מלרעות הצאן.
5. שֵׁם גְּדוֹל = שמך מפורסם.
6. וְשִׁמְתִי מְקוֹם = וקבעתי מקום.
7. וְשָׁכַן תַּחְתָּיו = יגור בשלוח במקומו (בא"י).
8. וְלֹא יִרְגֹז = לא יחרד ויפחד.
9. בְּנֵי עֲנָלָה = אויבים, רשעים.
10. לְעֲנוֹתוֹ = ליסר אותו.
11. בְּרֵאשׁוֹנָה = בארץ מצרים.
12. צְוִיתִי שְׁפָטִים = מיניתי שופטים.
13. כִּי בֵּית יַעֲשֶׂה לְךָ ה' = בית מלוכה = שושלת מלוכה.
14. אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ = בן שיוולד לך.
15. וְהִכִּינֹתִי אֶת מַמְלַכְתּוֹ = איסד את מלכותו.
16. וְכִנְנֹתִי אֶת כְּסֵא מַמְלַכְתּוֹ = אקיים.
17. בְּהַעֲוֹתוֹ = כשיעשה עוון וחטא ודברים לא טובים.
18. וְהִכִּינֹתִי בְּשִׁבְטֵי אֲנָשִׁים = איסר אותו (בשוט) וביסורים. (ע"י אנשים)
19. וּבְנִגְעֵי בְנֵי אָדָם = מחלות.
20. חֲחִזְיוֹן = הנבואה.
21. עַד הַלֵּם = עד להנה (לשמוע נבואה זו) ולהיות מלך (רש"י).
22. לְמַרְחֹק = לדורות הבאים.
23. וְזֹאת תֹּרַת הָאָדָם = וכי בשר ודם ראוי להתבשר כך? (רש"י)
24. זֹלְתָנְךָ = בלעדך.
25. וְתִכְוֶנֶן לְךָ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל = יסדת לך ובחרת בישראל כעמך.
26. הַקֵּם עַד עוֹלָם = קיים בעולם.
27. הִיָּה נֶכּוֹן לְפָנֶיךָ = מקויים.
28. גְּלִיתָה אֶת אֶזְרָא עֲבָדְךָ = הודעת לי.
29. מִצֵּא עֲבָדְךָ אֶת לְבוֹ = העז.
30. הוֹאֵל וּבְרַךְ = הוסף, או רצה.
31. כִּי אֲתָה ה'... דְּבַרְתָּ = הבטחת.

שמואל ב' - פרק ז' - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. א. לפי הרמב"ם אלו 2 דברים צריכים לעשות לפני בניית ביהמ"ק? 1. _____ 2. _____
- ב. דוד רוצה לבנות את ביהמ"ק דוקא עכשיו כי התנאים הבאים התקמו:
 (עייין ספר דברים פרק יב, פסוקים ד - יב)
1. "ועברתם (י) _____"
2. "וישבתם (י) _____"
3. "והניח (י) _____ בטח."
2. מדוע לא רצה ה' שדוד יבנה את הבית?
 א. לפי דבה"א פרק כב, פס' ח' נאמר: _____
 וההסבר לכך הוא: _____
- ב. האם בפרק ז' כתובה התשובה? כן/לא הקף בעיגול את התשובה הנכונה.
3. מה הבטיח ה' לדוד ולזרעו בפרק ז'?
 א. _____
 ב. _____
 ג. _____
 ד. _____
4. הסבר: "וְהָיָה לְךָ ה' כִּי בֵּית יַעֲשֶׂה לְךָ ה'."
 5. הוכח את מידת הענוה של דוד מפרק ז'!
 א. _____
 ב. _____

ב. מי אמר למי?

1. "ראה נא אנכי יושב בבית הארזים..."
 2. "כל אשר בלבבך לך עשה..."
 3. "האתה תבנה לי בית לשבתי?"
 4. "ועתה הואל וברך את בית עבדך"
- _____ אמר אל _____
 _____ אמר אל _____
 _____ אמר אל _____ שיאמר ל _____
 _____ אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. הנוה = _____
2. שם גדול = _____
3. בהעֶזְתוּ = _____
4. והוכחתיו = _____
5. וְהִכִּינֹתִי את ממלכתו = _____
6. נִגְעֵי בני אדם = _____
7. עד הלם = _____
8. ותכוֹן = _____

ד. השלם:

1. (יב) "כי ימלאו _____ ושכבת את _____ והקימתי את _____ אחרֶיךָ אשר _____ ממעיך והכינתי את _____."
2. (טו) "וחסדי לא _____ ממנו כאשר _____ מעם _____ אשר _____ מלפניך".
3. (יח) "... מי _____ ה' אלוקים ומי _____ כי הביאתני עד _____."
4. (כג) "ומי כעמדך _____ גוי _____ בארץ אשר הלכו _____ לפדות _____ לעם ולשום _____ שם ולעשות _____ הגדולה ונְאֻתָּה _____ מפני עמך _____ פדית _____ ממצרים _____ ואלהיו".

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק ח'

באורי מילים

1. מִתְּגַת הָאֵמָה = א. רסן של בהמה (מברזל או מעץ), ששמים בפיה כדי להנהיג אותה.
 ב. העיר גת (כמו רסן המנהיגה את הבהמה, גת הנהיגה את הפלשתים. דבהי"א, י"ח, א').
 ג. רסן בהמתו של יצחק אבינו. (פרקי דרבי אליעזר פרק ל"ז)
2. וַיִּמְדָּדִם = חילקם (שם אותם שוכבים זה ליד זה ליד החבל).
3. שְׁנֵי חֲבָלִים = שני שלישי (2/3) יומתו.
4. מָלֵא הַחֶבֶל = שלישי (1/3) יחיו.
5. נִשְׂאֵי מִנְחָה = מס.
6. בֶּן רְחֹב = מהעיר רחוב שבארם צובה.
7. לְהָשִׁיב יָדוֹ = א. להרחיב גבולו.
 ב. לבנות בנין ועליו תמונת יד לאות שכבשה בידו (מלבי"ם).
8. וַיֵּץ = א. דוד היכה את צבא הדדעזר. ב. דוד הרס את הבנין עם תמונת היד שבנה הדדעזר (מלבי"ם).
9. וַיִּלְכָּד = לקח בשבי.
10. פָּרָשִׁים = א. רוכבים על סוסים. ב. המרכבות (מלבי"ם).
11. אִישׁ רְגָלִי = חיילים הנלחמים רגלית.
12. וַיַּעֲקֹר = א. עקר פרסות הסוסים. ב. הרגם. (כדי שלא יעבור על "ולא ירבה לו סוסים")
13. וַיֹּתֵר = נותר, השאיר לעצמו.
14. נִצְבִּים = א. מושלים. ב. פקידים. (כדי לשלוט על האויב לאחר הכבוש).
15. שְׁלֹטֵי הַזֶּהָב = א. מגינים. ב. אשפתות החיצים.
16. תַּעֲיֵ הָיָה הַדְּדַעְזָר = תעי מלך חמת היה אויב של הדדעזר.
17. הַקְּדִישׁ = תרם לשם קודש (לביהמ"ק).
18. כָּבֵשׁ = כָּבֵשׁ.
19. וַיַּעַשׂ דָּוִד שָׁם = א. נעשה לדוד ולישראל שם טוב = מפורסם בטוב מעשיו (על שקבר גופות אויביו).
 ב. שם טוב להקב"ה, בגלל מעשיו של עבדו דוד.
 ג. עשה מצבה לזכר הנצחון שה' עזר לו.
20. מְזַפֵּיר = א. איזה דין יפסוק ראשון (רש"י).
 ב. ממונה על ספר הזכרונות (מצו"ד).
21. וַצְדֹק בֶּן אַחִיטוֹב = כהן משוח מלחמה (מצו"ד).
 וַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן אֶבְיָתָר = סגן הכהן הגדול (אביתר - כהן גדול עוד מזמן שדוד היה מלך על יהודה).
22. סוֹפֵר = כותב דברי הימים (רש"י במלכים א').
23. וְהַכְּרָתִי וְהַפְּלִתִי = א. אחראי על האורים והתומים. ב. אחראי על הקשתים והקלעים.
 ג. סנהדרין (כורתים דבריהם, ומופלאים בדברים. גמרא ברכות ד).
 ד. יושבי הנגב. (דבהי"א ב, לג).
24. וַבְּנֵי דָוִד פְּהָגִים = א. מכהנים כראשים ושרים (מצו"ד). ב. תלמידי חכמים (תרגום יהונתן).

שמואל ב' - פרק ח' - עבודה עצמית**א. ענה על השאלות הבאות:**

1. נגד אלו עמים נלחם דוד? כתוב בקיצור מה עשה להם?

שמות העמים מה עשה להם?

- א. (א) _____ - _____
 ב. (ב) _____ - _____
 ג. (ג-ד) _____ - _____
 ד. (ז-ח) _____ - _____
 ד. (ה-ו) _____ - _____
 ה. (יב) ע1 _____ ע2 _____ - _____
 ו. (יג-יד) _____ - _____

2. **הסבר** : "וויקח דוד את מתג האמה".

- א. _____
 ב. _____
 ג. (מדרש) _____
 3. מדוע התאכזר דוד אל אנשי מואב? (רש"י) _____

4. מדוע נחשבו כבושי דוד בסוריא (=ארם) ככבוש יחיד, והרי נלחם עם כל צבא ישראל?

5. נאמר : " ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו". כיצד אפשר לעשות גם משפט (=דין) וגם צדקה ביחד?

6. **הסבר** : א. "הפְּרַתִּי וְהַפְּלַתִּי" 1. _____ 2. _____

3. _____

ב. "ובני דוד כהנים היו"

ב. באר את המילים הבאות:

1. וימדדם = _____
 2. שני חבלים = _____
 3. מלא החבל = _____
 4. נציבים = א. _____
 ב. _____
 5. הקדיש = _____
 6. נושאי מנחה = _____
 7. להשיב ידו = _____
 8. וַיַּעֲקֹר = _____
 9. ויוֹתֵר = _____
 10. שלטי הזהב = א. _____
 ב. _____

ג. השלם:

1. (ו) "... ותהי ארם לדוד _____ נושאי _____ וַיִּשַׁע _____ את _____
 בכל _____ הלך".

2. (ז) "וויקח דוד את _____ הזהב אשר היו אל _____ הדדעזר ויביאם _____."

3. (טו) "ווימלך דוד _____ כל _____ ויהי דוד _____ משפט _____ לכל _____."

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק ט'

באורי מילים

1. הֲכִי יֵשׁ עוֹד אֶשֶׁר נֹתַר? = האם יש עוד מי שנותר חי מבית שאול ואעשה עמו חסד בגלל יהונתן?
2. הָאֶפֶס עוֹד אִישׁ לְבֵית שָׁאוּל = וכי אין עוד איש שנותר חי מצאצאי שאול?
3. חֶסֶד אֶלְקִים = חסד גדול ואמיתי.
4. בָּלוּ דָבָר = שם מקום, (בעבר הירדן המזרחי).
5. שָׁדָה שָׁאוּל = נחלת שאול.
6. כִּי עָשָׂה אֶעֱשֶׂה עִמָּךְ חֶסֶד = ומהו החסד בהשבת שדה שאול?
- א. רש"י - נחלה שקיבל דוד על-פי משפט המלוכה מבית שאול. (עיין שמואל א' פרק ח' פס' יד')
- ב. רד"ק - נחלה שקיבל דוד מבית שאול היות ואיש בשת מרד בו (מדין מורד במלך).
- ג. מלבי"ם - נחלה שקיבל המלך שאול בגלל כיבושי מלכותו, ואותה קיבל דוד כמלך.
7. שָׁאוּל אֲבִיךָ = בני בניו הרי הם כבנים, לכן שאול נחשב גם כאב למפיבשת.
8. תֹּאכַל לֶחֶם = תסעד.
9. מָה עֲבַדְךָ = מה נחשב עבדך.
10. כִּי פָנִיתָ = נתת דעתך עלי (חשבת עלי טובה).
11. אֶל הַכֶּלֶב הַמֵּת = אני דומה לכלב מת, שאינו יכול להועיל.
12. וְהִבֵּאתָ = תביא מתבואת האדמה להאכיל את מפיבשת (או את מיכא).
13. וְהִיָּה לְבֶן אֲדֹנָיִךְ = א. מיכא (בן מפיבשת). ב. מפיבשת. (נכד שאול).
14. (פסוק י"א) "...וּמְפִיבֶשֶׁת אֶכֶל עַל שְׁלַחְנִי כֹאחַד מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ" מי אמר פסוק זה?
 א. זה אמר דוד (רש"י).
 ב. זה אמר ציבא. ומפיבשת יאכל תחילה על שלחן ציבא את עיקר הסעודה ואח"כ יאכל את הפרפרת
 וה"לפתן" על שלחן דוד לכבודו (מלבי"ם).
15. וְכָל מוֹשֵׁב בֵּית צִיבָא = כל היושבים בביתו.
16. פֶּסַח שְׁתֵי רִגְלָיו = נכה בשתי רגליו.

פסוקים לשינון: ז, י.

שמואל ב' - פרק ט' - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. נאמר בפס' ז': "כי עָשָׂה אֶעֱשֶׂה עִמָּךְ חֶסֶד בְּעִבּוֹר יְהוֹנָתָן אֲבִיךָ וְהִשִּׁיבֵתִי לְךָ אֶת כָּל שְׂדֵה שְׂאוֹל אֲבִיךָ" הַסֵּבֶר, לפי **שלוש** השיטות שלמדת, מדוע החזרת שדה שאול נקרא "חסד" ו"השבה"?

שיטה א': _____

שיטה ב': _____

שיטה ג': _____

2. א. על שולחנו של מי אכל מפיבשת?

לפי שיטת רש"י: _____

לפי שיטת מלבי"ם: _____

ב. עבור מי יעבוד ציבא?

לפי שיטת רש"י: _____

לפי שיטת מלבי"ם: _____

ג. מי אמר: "...ומפיבשת אכל על שלחני כאחד מבני המלך" ולמי? (פס' י"א)

לפי שיטת רש"י: _____ אמר אל _____

לפי שיטת מלבי"ם: _____ אמר אל _____

ב. מי אמר למי?

1. "עבֶדְךָ" _____ אמר אל _____

2. "הִנֵּה עֶבֶדְךָ" _____ אמר אל _____

3. "מָה עֶבֶדְךָ" _____ אמר אל _____

4. "אל תירא כי עָשָׂה אֶעֱשֶׂה עִמָּךְ חֶסֶד" _____ אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. הכי יש עוד? = _____ 5. כי פנית = _____

2. חסד אלוקים = _____ 6. הַבָּאָתְךָ = _____

3. שְׂדֵה שְׂאוֹל = _____ 7. וְכָל מוֹשֵׁב בֵּית צִיבָא = _____

4. מָה עֶבֶדְךָ? = _____ 8. פִּיטַח שְׁתֵּי רַגְלָיו = _____

ד. השלם:

1. (ז) "וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד _____ תִּירָא כִּי _____ אֶעֱשֶׂה עִמָּךְ _____ בְּעִבּוֹר _____ אֲבִיךָ וְהִשִּׁיבֵתִי _____ אֶת כָּל שְׂדֵה _____ אֲבִיךָ וְאֵת _____ לְחֶם עַל _____ תְּמִיד".

2. (י) "וְעַבַּדְתָּ _____ אֶת _____ אֶת _____ וְעַבַּדְתָּ _____ וְהָיָה _____ אֲדַנִּיךָ לְחֶם _____ וּמְפִיבֶשֶׁת בֶּן _____ יֹאכַל תְּמִיד לְחֶם _____ שְׁלַחְנִי...".

שמואל ב' - פרק י'

באורי מילים

1. חָקַר אֶת הָעִיר = לרגל אותה.
2. וּלְהַפְּכָה = להסתכל ולבדוק בכל מקום (כדי להפכה ולהרסה).
3. מִדְּוִיָּהֶם = מדיהם, מלבושיהם.
4. עַד שְׁתוֹתִיָּהֶם = עד מקום הישיבה.
5. וַיִּשְׁלַחֵם = גרשם.
6. נִכְלָמִים = מבווישים.
7. נִבְאָשׁוּ בְּדוֹד = השניאו את עצמם על דוד.
8. וַיִּשְׁכְּרוּ = חיילים שכירי חרב (נלחמים עבור כסף).
9. וְאִישׁ טוֹב = אנשי מקום ששמו "איש טוב".
10. פָּנֵי הַמְּלָחָמָה = חיילי האויב.
11. הִיָּתָה אֵלָיו פָּנֵי הַמְּלָחָמָה מִפְּנִים וּמֵאֲחוֹר = האויב של יואב נערך למלחמה מקדימה ומאחורה.
12. בְּחוּרֵי – החיילים המובחרים.
13. וַיַּעֲרֹךְ לְקִרְאֵת בְּנֵי עֲמוֹן = סדר את צבאו לקראת המלחמה נגד עמון.
14. אִם תִּחְזַק אֲרָם מִמֶּנִּי = אם הארמים יתגברו עלי.
15. וְהִיָּתָה לִי לִישׁוּעָה = תעזור לי.
16. עָרֵי אֶלְקִינוּ = ערי ארץ ישראל.
17. נִגַּף = נס.
18. וַיֵּצֵא אֶת אֲרָם = הוציא את הארמים למלחמה נגד ישראל.
19. מֵעֵבֶר הַנְּהָר = מעבר לנהר פרת.
20. חֵילָם = שם מקום בארץ עמון.
21. וַיִּהְרַג דָּוִד מֵאֲרָם שְׁבַע מֵאוֹת רְכָב = הרס אותם.

פסוקים לשינון: ב, יב, יט.

שמואל ב' - פרק י' - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. א. מה החסד שעשה המלך נחש העמוני לדוד, ושבגללו שלח דוד שליחים לנחם את חנון בנו? (רש"י)

ב. נאמר על בני עמון בתורה: " לא תדרוש שלומם וטובתם כל ימיך לעולם", אם כן כיצד שלח דוד את עבדיו לנחם את חנון על מות אביו?

2. א. כיצד התאכזרו אנשי עמון בעבדי דוד?

ב. מדוע פעולה זו גרמה להם לבושה?

ג. כתוב על עוד התאכזרות **שרצו** אנשי עמון לעשות לישראל (ביבש גלעד) בספר שמואל א פרק יא!

ד. כיצד התיחסו העמונים לישראל כשבקשום לעבור בארצם בימי משה?

3. בקרב הראשון בין ישראל לבין בני עמון ועוזריהם:

א. מי היו עוזריהם של העמונים?

ב. היכן היה הקרב?

ג. יואב וקבוצתו נלחמו נגד: היכן?

ד. אבישי וקבוצתו נלחמו נגד: היכן?

ה. מי ניצח בקרב?

4. א. השלם: (יב) "חזק _____ בעד _____ ובעד ערי _____ וה' יעשה _____."

ב. הסבר הפסוק: _____

ג. מה למדו חז"ל מפסוק זה? _____

ב. מי אמר למי?

1. "הלא בעבור חקר העיר ולרגלה...".

2. "שבו בירחו עד צמח זקנכם ושבתם"

3. "ואם בני עמון יחזקו ממך והלכתי להושיע לך"

ג. באר את המילים הבאות:

1. ולהפכה = _____

2. מדוניהם = _____

3. שתותיהם = _____

4. נכלמים = _____

1. (ב) "ויאמר _____ אעשה חסד עם _____ בן _____ כאשר עשה אביו _____ חסד...".

2. (יט) "ויראו כל _____ עבדי _____ כי _____ לפני _____".

וַיִּשְׁלְמוּ אֶת _____ וַיַּעֲבְדוּם _____ אֲרַם לְהוֹשִׁיעַ אֶת בְּנֵי _____."

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק יא

באורי מילים

1. וַיְהִי לְתִשְׁבֹּת הַשָּׁנָה = בדיוק באותו תאריך בו נלחמו בשנה שעברה.
2. לָעֵת צֵאת הַמְּלָאכִים = זמן שהמלכים רגילים לצאת למלחמה. (רש"י)
3. וַיִּשְׁחַתּוּ = החריבו.
4. עַל רֶכֶב = רבת עמון.
5. וַיְהִי לָעֵת הָעָרֵב = לפנות ערב.
6. וַיִּקַּם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכְּבוֹ = דוד קם ממנוחת הצהריים.
7. וַיִּדְרֹשׁ לְאִשָּׁה = חקר על בת שבע ועל משפחתה.
8. וְהִיא מִתְקַדְּשֵׁת מִטְּמֵאָתָהּ = נטהרה מטומאת נידה.
9. הֲרָה אֲנֹכִי = אני בהריון. (ממד)
10. וְלִשְׁלוֹם הַמְּלָחָמָה = שאל לשלום עושי המלחמה (= החיילים).
11. מִשָּׂאֵת הַמֶּלֶךְ = מנת האוכל מסעודת המלך.
12. הֲלוֹא מִדְּרַךְ אֶתָּה בָּא = הרי באת כעת מהמלחמה.
13. חֵינֶךָ וְחַי נַפְשֶׁךָ = נשבע בחיי הגוף והנפש של המלך. (עי"פ מצודות)
14. סָפָר = מכתב.
15. הָבוּ = שימו.
16. אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּלָחָמָה הַחֲזָקָה = היכן שהאויב חזק במיוחד.
17. וְשִׁבְתֶּם מֵאַחֲרָיו = עזבוהו להלחם שם לבד.
18. וְנָכָה נִמְתָּ = יקבל מכה וימות.
19. וַיִּלְחַמוּ אֶת יוֹאָב = נלחמו נגד יואב וצבאו.
20. כְּכַלּוֹתְךָ = לכשתסיים.
21. כֹּל דְּבָרֵי הַמְּלָחָמָה = תוצאות המלחמה נגד העמונים ברֶכָה.
22. מִדּוּעַ נִגְשֶׁתֶם = מדוע התקרבתם.
23. יָרוּ מֵעַל הַחוּמָה = יורים מעל החומה.
24. יִרְבְּשֵׁת = ירובעל = גדעון. (בִּשְׁת הוּא הַבַּעַל)
25. פָּלַח רָקֵב = חתיכת אבן מה"רוכב" שעל הריחיים.
26. תִּבְּץ = שם מקום בו נהרג אבימלך ע"י האשה שזרקה את האבן (שופטים ט', נג).
27. וְנִהְיָה עֲלֵיהֶם = רדפנו אחריהם עד פתח שער העיר.
28. וַיִּרְאוּ הַמּוֹרָאִים = ירו היוורים.
29. כִּי כֹזֵה וְכֹזֵה תֹאכַל הַחֶרֶב = כך דרכה של מלחמה שבה נהרגים.
30. הַחֲזֹק מִלְחַמְתְּךָ = הלחם בחוזק ובגבורה.
31. וַיַּעֲבֹר הָאֶבֶל = נגמרו שבעת ימי האבל על מות אוריה.
32. וַיֹּאסְפָהּ = דוד המלך הכניס את בת שבע לביתו כדי להתחתן עמה.

שמואל ב' - פרק יא - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. כיצד שכב דוד עם בת שבע, הרי היתה אשת איש? (אשתו של אורֶיָה החתי)

2. מדוע בקש דוד מיואב שישלח את אוריה אליו חזרה מהמלחמה?

3. מדוע נחשב אוריה למורד במלכות?

א. _____

ב. _____

4. תאר כיצד נהרגו אוריה וחייילים נוספים? (ע"פ הכתוב וע"פ דברי המלאך)

5. נאמר: "וַיִּרַע הַדָּבָר אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד בְּעֵינֵי ה'...", וְהָרִי לִפְנֵי חַז"ל בַּגְּמָרָא מִסַּכְתָּ שְׁבַת נֹאמֵר שְׁדוּד לֹא עָבַר עֲבִירָה

בשכבו עם בת שבע כי אוריה נתן לה גט לפני הקרב? א. _____

ב. _____

ג. _____

ב. מי אמר למי?

1. "הרה אנכי": _____ אמרה אל _____

2. "רד לביתך ורחץ רגליך": _____ אמר אל _____

3. "לא יָרַד אוריה אל ביתו": _____ אמרו אל _____

4. "ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה חונים": _____ אמר אל _____

5. "הבו את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה": _____ כתב אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. וישחתו = _____ 6. משאת המלך = _____

2. מעל משכבו = _____ 7. חָיַךְ וְחֵי נִפְשָׁךְ = _____

3. וידרוש לאשה = _____ 8. ושבתם מאחריו = _____

4. מתקדשת מטמאתה = _____ 9. ויראו (וירו) המוראים (המורים) = _____

5. ולשלום המלחמה = _____ 10. כזה וכזה תאכל החרב = _____

ד. השלם:

1. (ד) "... ותבוא _____ וישכב _____ והיא מתקדשת _____ ותשב אל _____."

2. (ט) "וישכב אוריה פתח _____ את כל _____ אדניו ולא _____ אל _____."

3. (יא) "... הארון _____ ויהודה יִשְׁבִּים _____ ואדני _____ ועבדי _____ על פני _____ חֲנִים ואני _____ אל _____ לאכל _____ ולשכב עם _____ חָיַךְ וְחֵי _____ אם _____ את הדבר _____."

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק יב

באורי מילים

1. ראש = רש = מסכן, עני.
 2. וַיִּחַיָּהּ = האכילה, והיתה חביבה עליו. (מצו"ד).
 3. הֶלֶךְ = עובר אורח
 4. וַיִּחְמַל = ריחם, העדיף לקחת את ...
 5. וַיַּעֲשֶׂהָ = בישל את הכבשה או צלה אותה.
 6. אַרְבַּעַתַּיִם = א. פי 4. ב. פי 8. ג. פי 16.
 7. כָּהֵנָּה וְכֵהֵנָּה = עוד ועוד נשים (עד 18 נשים - חז"ל).
 8. מְקִיָּם עֲלֶיךָ קָעָה מִבֵּיתְךָ = מביא עליך רעה מבין אנשי ביתך.
 9. לְעֵינֶיךָ = תדע מזה ולא תוכל למחות על כך וזה כאילו נעשתה לעיניך (מצו"ד).
 10. וַנִּגַּד כָּל יִשְׂרָאֵל = לעיני כולם.
 11. וַנִּגַּד הַשָּׁמַיִשׁ = בפרסום גדול.
 12. הָעֵבִיר חֲטָאתְךָ = סלח לך.
 13. אָפֶס = אבל.
 14. כִּי נֶאֱצַף נֶאֱצַף = בזית: א. את ה' בחטאתך. ב. את שונאי ה' בכך שחזרת בתשובה.
 15. אִיבִי ה' = א - את ה' (בלשון סגי נהור) ב - השונאים של הקב"ה שלעגו על חטא דוד עבדו.
 16. וַיִּגַּף = היכה.
 17. וַיִּנְאֵשׁ = הילד חלה במחלה קשה ואנושה.
 18. וַיִּבְקֶשׁ = התפלל על הילד שיבריא.
 19. וָלֵן = שכב.
 20. וְלֹא אָבָה = לא רצה.
 21. וְלֹא בָרָה = לא אכל.
 22. וַיִּסַּךְ = מרח שמן על בשרו.
 23. שִׁמְלָתוֹ = בגדיו.
 24. וַחֲנָנִי (וַחֲנָנִי) = יחון אותי ויסלח לי, ויחיה ה' את הילד.
 25. וַיִּנְחַם = דיבר על ליבה של ב"ש בדברים רכים. (אולי הבטיח לה שהבן הבא שיוולד ימלוך אחריו).
 26. בַּעֲבוּר ה' = בצווי ה'.
 27. עִיר הַמְּלוּכָה = עיר המלכים, פרוש:
- א. העיר החיצונה, לעומת העיר הפנימית - שהיא למבצר ולחוזק (רש"י).
 - ב. חלק מהעיר ליד העיר עצמה, בו גר המלך ובו מקורות המים של העיר (מצו"ד).
28. עֲטָרַת מְלָכִים = א. הכתר של מלך עמון. ב. כתר של מלכותם = המולך (= ע"ז) (ובטלו איתי הגיתי - רש"י).
 29. בַּמְּגֵרָה = מלשון גרירה.
 30. וַיִּבְחָרֵצִי הַבְּרָזָל = כלי דיש בעל פסי ברזל (=מורג).
 31. וַיִּמְגְזְרֵת הַבְּרָזָל = כלי לגזור ולכרות עצים (=גרזן).
 32. וַהֲעֵבִיר אוֹתָם בַּמְּלָפָן (במלכן) = תעשיית לבנים (=הכבשן).

כל הרשומים כאן הם כלים
שמייסרים בהם אנשים.

פסוקים לשינון: ג', י"ג, כ"ב, דברי הימים א' פרק כ"ב פס' ט'.

שמואל ב' - פרק יב - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. א. כתוב את מַטְל כבשת הרֶשׁ! _____

ב. כתוב את הנמשל

1. הכבשה הקטנה = _____ 5. ההלך = _____

2. הרש = _____ 6. האורח = _____

3. העשיר = _____ 7. האיש הבא אליו = _____

4. הצאן ובקר = _____

2. כיצד יעניש ה' את דוד, לפי דברי נתן? (י-יב)

א. (פס' י') _____

ב. (תחילת פס' י"א עד החצי) _____

ג. (המשך פס' י"א + י"ב) _____

3. שאול ודוד הודו שחטאו, במה שוֹנָה הודאתם? _____

4. מה אפשר ללמוד על תשובתו של דוד מפרק נ"א בתהילים? _____

5. אסור להנות מע"ז! אם כן, כיצד שם דוד את "עטרת מלְכָם" על ראשו? (לפי הפרוש שזה היה ע"ז) _____

6. הוכח את צדקותו של יואב מפרק י"ב! _____

ב. מי אמר למי?

1. "חי ה' כי בן מות האיש" _____ אמר אל _____

2. "אתה האיש!" _____ אמר אל _____

3. "כי אתה עשית בסתר" _____ אמר אל _____ שיגיד ל _____

4. "וואיך נאמר אליו מת הילד" _____ אמרו אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. כָּאֵשׁ = רֶשׁ = _____ 5. וַיִּסַּךְ = _____

2. העביר חטאתך = _____ 6. מלכָן (מלבן) = _____

3. וַיִּגַּף = _____ 7. עיר המים = עיר המלוכה = _____

4. וַיֵּאָנֵשׁ = _____

ד. השלם:

1. (ג) "... מפתו _____ ומכסו _____ ובחיקו _____ ותהי _____."

2. (יג) "ויאמר דוד אל _____ לה' ויאמר נתן אל _____ גם ה' העביר _____ לא _____."

3. (כב) "ויאמר בעוד _____ חי _____ ואבכה כי אמרתי _____ יודע _____ ה' וחי _____."

4. (דבהי"א פרק כב פס' ט') "... כי שלמה יהיה _____ ושלוֹם _____ אתן על _____ בימיו".

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק י"ג

באורי מילים

1. וַיֵּצֵר = לשון צרה ודאגה.
2. לְהַתְחַלּוֹת = נעשה חולה אהבה.
3. בְּעֵבֹר תָּמַר = בגלל אהבתו לתמר היפה ורצונו לשכב עמה.
4. וַיִּפְּלֵא בְּעֵינָיו אֲמִנּוֹן לַעֲשׂוֹת לָהּ מְאוּמָה = לא ידע מה לעשות כדי לשכב עמה.
5. אִישׁ חָכָם מְאֹד = חכם לרשעה (רש"י).
6. דָּל = רזה.
7. וְהִתְחַל = עשה עצמך חולה שאינו יכול לקום ולאכול.
8. וַתְּבָרְנִי = תאכילני.
9. הִבְרִיָּה = סעודה, אוכל.
10. וַתִּלְבַּב = תעשה לביבות.
11. וְאַבְרָהָה = אוכל.
12. וַתִּלָּשׁ (ותלוש) = ערבבה מים עם קמח.
13. הַמְשַׁרְת = מחבת.
14. וַתִּצָּק = הריקה (= שפכה לתוך הכלי).
15. אֵל תַּעֲנִנִי = אל תאנסני לשכב עמך.
16. הִנְבְּלָה = תועבה, דבר מכוער.
17. וְאַנִּי אָנֹכִי אֹלֵיךְ אֶת חַרְפְּתִי = להיכן אלך להסתתר מפני הבושה.
18. וְאַתָּה תִּהְיֶה = אתה תחשב כדוגמא לנבל בישראל.
19. לֹא מְנַעֲנִי מִמְּךָ = אולי דוד ירשה לך להתחתן עמי (מעכה, אם תמר, היתה אשה יפת תואר, שהתעברה בפעם הראשונה מדוד במלחמה, לכן אמנון ותמר אינם נחשבים לאחים לכל דבר).
20. מֵאַחֲרָת = הכוונה למעשה האונס.
21. הֲאֵמִינוֹן = האם אמנון?
22. אֵל תְּשִׁיתִי אֶת לִבִּי = אל תשימי לב.
23. וְשִׁמְמָה = בלי חברת אנשים.
24. לְמַרְעָה וְעַד טוֹב = לא דיבר עמו דבר, לא לטובה ולא לרעה (= ברוגז).
25. וְלֹא נִכְבַּד עָלַיךְ = לא נטריח אותך.
26. וַיִּפְרָץ בּוֹ = הפציר בו, ניסה לשכנעו.
27. פָּרְדּוֹ = בהמה שנולדה מהכלאה (אסורה) של סוס ואתון (או סוסה וחמור). והיא חזקה אך אינה מהירה.
28. שׂוּמָה (שימה) = פעולת רצח – הצווי לרצוח את אמנון הושמה על עבדיו (מצו"ד).
29. וַתִּכַּל דָּוִד הַמֶּלֶךְ לָצֵאת = א. נפשו של דוד **התגעגעה** להפגש עם אבשלום כי התנחם על מות אמנון (רש"י).
 ב. מעכה או תמר **כלאה** (=מנעה) את רגשות הנקם של דוד באבשלום קרובם,
 לאחר שהתנחם על מות בנו אמנון. (מלבי"ם)

שמואל ב' - פרק י"ג - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. א. תמר היתה ביתה של _____ בת _____ מלך _____ .
 ב. איזה דין מיוחד קיים בה דוד? (עיין תחילת פרשת כי תצא בספר דברים) _____

2. מה היתה עצתו של "יונדב איש חכם מאד" לאמנון?

3. כיצד ניסתה תמר לשכנע את אמנון שלא יאנוס אותה?
 א. _____ ה. _____
 ב. _____ ו. _____
 ג. _____ ז. _____
 ד. _____
4. בפרקי אבות פ"ה משנה ט"ז אמרו חז"ל על אהבת אמנון ותמר שהיא אהבה התלויה בדבר ו"כשבטל דבר בטלה אהבה". הוכח זאת מפרקנו: _____

5. תאר, כיצד הצליח אבשלום להרוג את אמנון. (התכנון והבצוע) א) _____
 ב) _____ ג) _____
 ד) _____ ה) _____ ו) _____
6. הוכח שיונדב היה גאותן: _____

ב. מי אמר למי?

1. "....מדוע אתה ככה דל?..."
 2. "...כי לא ימנעני ממך"
 3. "...שלחו נא זאת מעלי..."
 4. "...הנה נא גזזים לעבדך..."
 5. "...למה ילך עמך?"
- אמר אל _____
 אמרה אל _____
 אמר אל _____
 אמר אל _____
 אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. הַתְּחַל = _____ 5. לְמַרְעָע וְעַד טוֹב = _____
2. הַתְּבַרְנִי = _____ 6. וְלֹא נִכְבַּד עֲלֶיךָ = _____
3. הַבְּרִיָּה = _____ 7. וַיִּפְרָץ בּוֹ = _____
4. הַמְּשָׁרֵת = _____ 8. הַתְּכַל = _____

ד. השלם:

1. (ה) "...שכב על _____ והתחל ובא _____ לראותך ואמרת אליו _____ נא _____ אחותי ותברני _____ ועשתה _____ את _____ למען אשר _____ ואכלתי _____".
2. (יב) "ותאמר לו _____ אחי _____ תענני כי לא יעשה כן _____ אל _____ את _____ הזאת".
3. (לט) "ותכל _____ המלך לצאת אל _____ כי _____ על _____ כי מת".
4. פרקי אבות פרק ה' משנה ט"ז: "כל אהבה _____ תלויה _____, בטל _____, בטלה _____, איזו היא _____ התלויה _____? זו אהבת _____ ותמר".

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק י"ד - באורי מילים

1. כִּי לֵב הַמֶּלֶךְ עַל אֲבֻשָׁלוּם = אוהבו ומתגעגע אליו.
2. וְאֵל תְּסוּכִי = אל תמרחי שמן על גופך (כדין אבל).
3. וְהָיִיתָ כְּאִשָּׁה = תתנהגי כמו אשה המתאבלת על בעלה.
4. וַיִּשָּׂם יוֹאָב אֶת הַדְּבָרִים בְּפִיָּהּ = סידר לה הדברים כיצד תאמרם למלך.
5. וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַתִּקְעִית אֶל הַמֶּלֶךְ = אמרה: יחי המלך! (מצו"ד).
6. וַיִּנְצֹו = רבו.
7. וַאִין מְצִיל בַּיְנֵיהֶם = אין אדם שיתערב ויציל את הבן הנרצח.
8. וַיָּכּוּ = היכה
9. וַכְּבוּ אֶת גְּחֻלְתִּי = ימיתו את אחרון בני.
10. לְבַלְתִּי שָׂים (שום) לְאִישִׁי שֵׁם וְשָׂאֲרִית עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה = לא יהיה זכר לבעלי.
11. וַאֲנִי אֲצֻנָּה עֲלֶיךָ = אאסור על בני משפחתך להמית את בנך.
12. יוֹזֵר - נָא הַמֶּלֶךְ אֶת ה' אֱלוֹקֶיךָ = ביקשה שהמלך ישבע לה. (רד"ק).
13. מִהֲרִבַּת (מהרבות) גֹּאֵל הַדָּם = למנוע מגואל הדם לשפוך הֲרַבָּה דָם.
14. חִי ה' = לשון שבועה, בשם ה' המפורש.
15. אִם יִפֹּל מִשְׁעֶרֶת בְּנֵי אֲרָצָה = לא יקרה לו דבר (אפילו שעה אחת לא תפול מראשו).
16. וְלָמָּה חֲשַׁבְתָּה כִּזְאֹת עַל עַם אֱלֹקִים = איך חשבת שדבר כזה יקרה בישראל? (רש"י)
17. וַיַּדְבֵּר הַמֶּלֶךְ הַדְּבָר הַזֶּה, כְּאִשָּׁם = עכשיו שאגלה לך, אל תאמר: דברתי כאשם וכעת אני חוזר בי!
18. לְבַלְתִּי הִשִּׁיב = ולא אשיב את אבשלום.
19. נָדָחוּ = בנו המגורש של המלך (אבשלום).
20. וְכַמִּים הַנִּגְרָים = מים היורדים במדרון. שאינם חוזרים למעלה.
21. וְלֹא יִשָּׂא אֱלֹקִים נֶפֶשׁ = ה' לא יכפר עוון הנפש שהרג ויקבל עונשו בדין שמים (מלבי"ם).
22. וְחֻשֵׁב מְחַשְׁבוֹת לְבַלְתִּי יָדַח מִמֶּנּוּ נָדַח = שלא יהיה אבשלום בארץ טמאה ועלול לעזוב את ה' (מלבי"ם).
23. כִּי יִרְאֲנִי הָעַם = העם הפחידו אותי שלא תשמע לבקשתי אם אשאל ישירות.
24. מְנַחֵלֶת אֱלֹקִים = שלא אקבל נחלה מאת ה'.
25. אֵל נָא תִּכְחָדִי = אל תעלימי, אל תסתירי.
26. הִיָּד יוֹאָב אֲתָךְ בְּכָל זֹאת = העצתו ודבריו של יואב בתכנית הזאת?
27. אִם אִשׁ לְהַמִּין וְלְהַשְׁמִיל = האם אפשר לנטות ימינה או שמאלה מדברי המלך? הרי תגלה מיד (מצו"ד)!
28. סָבַב אֶת פְּנֵי הַדְּבָר = גָּלְגַּל (בעקיפין) עד שיצא דבר בנו של המלך לאור (רש"י).
29. יִסָּב אֶל בֵּיתוֹ = יפנה אל ביתו.
30. וְכַאֲבֻשָׁלוּם לֹא הָיָה אִישׁ יָפָה = ראה את עצמו ראוי למלכות בגלל שְׁלֵמוֹת יופיו הנודע בישראל (מלבי"ם).
31. לְהִלָּל מְאֹד = ראוי לתשבחות.
32. מִכֶּף רָגְלוֹ וְעַד קַדְקֶדוֹ = מרגלו ועד ראשו לא היה בו פגם = מושלם!
33. מִקֶּץ יָמִים לְיָמִים = בסוף שנה.
34. בְּאֶבֶן הַמֶּלֶךְ = במשקל המלך.
35. וַיִּוָּלְדוּ לְאֲבֻשָׁלוּם שְׁלֹשָׁה בָּנִים = וכולם מתו בעת ההיא ולכן הציב לו מצבה בחייו (פרק יח, יח) (מלבי"ם)
36. וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא רָאָה = דוד לא בא לנחמו על מות בנו. (מלבי"ם).
37. חֲלַקְתָּ יוֹאָב = שדה יואב. 38. אֶל יְדֵי = סמוך לשדה שלי.

שמואל ב' - פרק י"ד - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. א. מה עשתה האשה התקועית, על מנת שדוד יאמין לה שהיא אכן אלמנה וזקוקה לעזרתו?

ב. מדוע בחר יואב דוקא באשה זו? _____

2. מהו הנמשל במשל האשה התקועית? האשה = _____ הילד ההורג = _____

הילד הנהרג = _____ המשפחה גואלת הדם = _____

3. א. השלם את הפסוק: "וּמַדְבֵּר _____ הדבר הזה _____ לבלתי הָשִׁיב המלך את _____..."

ב. הסבר את הפסוק על פי רש"י: _____

4. א. תאר את צורתו החיצונית של אבשלום. _____

ב. מדוע נאמר בפסוק שנולדו לו שלשה בנים? _____

5. א. מדוע לא רצה דוד לראות את פני אבשלום? _____

ב. כמה שנים סך הכל, לא ראה דוד את פני אבשלום? (פרט איך הגעת לסכום זה). _____

ג. מי גרם לדוד שיסכים לראות את בנו? _____

ד. מה עשה אבשלום ליואב כדי שיבוא אל ביתו? _____

ב. מי אמר למי?

1. "ואל תסוכי שמן" _____ אמר אל _____

2. "תני את מִכָּה אחיו" _____ אמרה אל _____ שכך אמרו _____

3. "חי ה' אם יפל משערת בנך ארצה" _____ נשבע ל _____

4. "כי מצאתי חן בעיניך" _____ אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. וַיִּנְצְוּ = _____ 5. ולא יִשָּׂא אלקים נפש = _____

2. וַיִּכְבוּ אֶת גַּחְלָתִי = _____ 6. אֵל נָא תִּכְחַדֵּי = _____

3. מִהֲרַבֶּת גּוֹאֵל הַדָּם = _____ 7. מִכָּף רָגְלוֹ וְעַד קֶדְקֵדוֹ = _____

4. נִדְחוּ = _____ 8. חִלְקֵת יוֹאֵב = _____

ד. השלם:

1. (ו) "ולשפחתך _____ בנים _____ שניהם _____ ואין מציל ביניהם ויכו _____ את _____ וימת _____".

2. (ז) "והנה קמה _____ המשפחה על _____ ויאמרו _____ את _____ אחיו _____ בנפש _____ אשר _____ ונשמידה גם את _____ וכבו את _____..."

3. (כב) "ויפל _____ אל _____ ארצה _____ ויברך את _____ ויאמר יואב היום _____ עבדך כי מצאתי _____ אדני _____..."

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק טו - באורי מילים

1. רָאָה דְבָרֶיךָ טוֹבִים וְנִכְחִים = אכן טענותיך צודקות, נכונות וישרות.
2. וְהִצַּדַּקְתִּיו = א. אדון אותו באמת (רש"י). ב. אזכה אותו בדין.
3. וְשָׁלַח אֶת יָדוֹ = א. אבשלום עזר להשתחוות לו. ב. מנע מהמשתחוה להשתחוות לו - מרוב "ענוה".
4. וַיִּגְנַב אֶבְשָׁלוֹם אֶת יָב = גנב את דעתם של ישראל, שיהיו נאמנים לו ולא לאביו דוד.
5. וַיְהִי מִקֶּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה = מאז ביקשו ישראל מלך בימי שמואל הנביא. (רש"י).
6. אֲשֶׁר נִדְרַתִּי לְה' בְּחֶבְרוֹן = א. להביא הנדר מחברון כי שם היו כבשים שמנות. (רבותינו ברש"י).
 ב. להקריב בחברון עיר האבות, כי שם נולד, שם מלך דוד אביו בתחילה.
7. וְאֶת אֶבְשָׁלוֹם = עם אבשלום.
8. קָרָאִים = מוזמנים.
9. וְהוֹלְכִים לְתָמָס = בתום לב. (רש"י: הראה להם מכתב מאביו שכל שנים ילווהו).
10. וְלֹא יָדְעוּ כָּל דְבָר = מתכניתו של אבשלום.
11. הַגִּילָנִי = מהעיר גילה (רש"י: לקחו אבשלום כדי שלא ייעץ לדוד מה לעשות).
12. וַיְהִי הַקֶּשֶׁר אֲמָץ = המרד נהיה חזק.
13. אֶת אֶבְשָׁלוֹם = אחר אבשלום.
14. פְּלִיטָה = שריד. (אולי כמו שעשה שאול לאנשי נוב בגללו).
15. וְהִדִּיחַ עֲלֵינוּ אֶת הַרְעָה = בחוזק יביא עלינו את הרעה (=יהרגנו).
16. וְכָל הָעָם בְּרִנְגְלִיו = כל אלו שנלוו אליו באו ברגל וללא רכב וללא בהמות.
17. בֵּית הַמֶּרְחָק = שם מקום.
18. וְכָל הַפְּרָתִי וְכָל הַפְּלִתִי = א. אורים ותומים. ב. קלעים וקשתים. ג. יושבי הנגב.
 ד. סנהדרין (=כורתים דבריהם, ומופלאים בדברים ע"פ. ברכות ד.)
19. נִכְרִי = זר
20. וְגַם גָּלָה אֶתָּה, לְמִקּוֹמְךָ = אם אתה רוצה להיות בגלות עדיף שתהיה בגת (מצו"ד).
21. אֲנִיעַךְ (אנועך) = אגרום לך לנוע ממקום למקום.
22. וְעָבַר = הצטרף להולכים עימי.
23. וְכָל הָאָרֶץ = יושבי הארץ.
24. וַיִּצְקוּ = הציגו (העמידו).
25. וַיַּעַל אֶבְיָתָר = א. העלה עולות. ב. סילק אותו דוד מהכהונה - כיוון שלא נענה באו"ת (רש"י).
26. נָהוּ = האהל בו נמצא ארון ה'.
27. בְּעֶרְבוֹת (בעברות) הַמִּדְבָּר = א. משור המדבר. ב. מעברות הירדן.
28. עַד בּוֹא דְבָר מַעֲמֶכֶם = עד שתמסרו הודעה עבורי. (ע"י בניכם - רש"י)
29. חֲפוּי = מכוסה (מצער).
30. בְּקִשְׁרִים = עושי המרד.
31. סִכָּל = הפר, קלקל.
32. עַד הָרֹאשׁ = א. ראש הר הזיתים. (מצו"ד) ב. הר הצופים.
33. לְמִשְׁאֵ = טורח.
34. עֲבָדְךָ אֲנִי הַמֶּלֶךְ = אני חושי מקבל את מרותך, אבשלום, כמלך. אֶהְיֶה עֲבָד אֲבִיךָ = בכל זאת אהיה גם עבד לדוד. וְאֲנִי מֵאִז וְעַתָּה = ואני לא שינתי את דעתי מאז וחושב גם כעת. וְאֲנִי עֲבָדְךָ = אך אם תהיה בעיה אהיה רק לך עבד כי נבחרת ע"י רוב ישראל.
35. כָּעָה = חבר, כע.

פסוקים לשינון: ו, יד, כא, ל.

שמואל ב' - פרק ט"ו - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. תאר כיצד גנב אבשלום את ליבם של ישראל להמליכו עליהם? (רמז: סוס, בִּקְרָה, משפט, נשיקה, נדר, חברון, מרגל, מאתיים התמימים, הגילוני)?

2. כיצד הצטרפו כל כך הרבה אנשים תמימים אל אבשלום בדרכו לחברון (רש"י יא)?

3. א. מדוע לא רצה דוד שאיתי הגיתי ואנשיו יבואו עמו בבירחתו מאבשלום בנו?

ב. מדוע לבסוף לקח אותו עמו?

4. חז"ל אומרים: כשדוד ברח מפני בנו אמר את מזמור ג' בתהילים: "מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו".

אם זימר דוד בשמחה, כיצד נאמר עליו בפסוק: "עֲלָה וּבֹכָה"?

א. (הבא משל ונמשל)

5. מה התפקיד שנתן דוד לאנשים הבאים:

א. צדוק ואביתר?

ב. אחימעץ ויהונתן?

ג. חושי הארכי? 1. _____ 2. _____

ב. מי אמר למי?

1. "...אם ישיב (=ישׁוב) יְשִׁיבֵנִי ה' ירושלים ועבדתי את ה'". אמר אל _____

2. "...לך בשלום...". אמר אל _____

3. "...אם למנות אם לחיים...". אמר אל _____

4. "...יעשה לי כאשר טוב בעיניו". אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. והצדקתיו = _____ 4. נְכַל הַכְּרַתִּי נְכַל הַפְּלִתִּי = א.

2. וַיִּגְנֹב = _____ ב.

3. לְתַמָּם = _____ 5. סָפַל = _____

ד. השלם:

1. (סוף פסוק ב) "... _____ אבשלום את _____ אנשי _____."

2. (יד) "... קומו _____ כי לא תהיה _____ פליטה מפני _____ מִהָרָו _____ פֶּן _____ ..."

3. (כא) "... ויאמר חי _____ וחי _____ המלך כי (אם) _____ אשר יהיה שם אֲדָנִי _____ אם _____

אם _____."

4. (ל) "ודוד _____ בְּמַעֲלָה _____ עָלָה _____ וראש לו _____ והוא הולך _____ ..."

שמואל ב' - פרק ט"ז - באורי מילים

1. מהר'אש = מראש הר הזיתים.
2. וְצָמַד = זוג.
3. חֲבָשִׁים = חגורים באוכף כדי לרכב.
4. וּמֵאָה צְמוּקִים = חבילות צימוקים.
5. קִיץ = תאנים מיובשות (=דבילה).
6. וְנָבֵל = כלי לייך. (יתכן ועשוי מעור)
7. מָה אֵלֶּה לָךְ = למה הבאת את כל זה?
8. לֶאֱכֹל הַנְּעָרִים = להאכיל את הנערים.
9. הַיְעָף = חלש מצמא או עיף.
10. וְאִיָּה בֶן אֲדֹנָיךְ = היכן מפיבשת (= בנו של יהונתן).
11. כָּל אֲשֶׁר לְמַפִּיבֶשֶׁת = כל נחלתו אשר נתתי לו.
12. מִמְּלָכוֹת = מלכות.
13. הַשְּׁתַּחֲוִיָּתִי = הריני משתחוה.
14. אִישׁ יוֹצֵא = שמעי יצא משער העיר "בחורים".
15. יֹצֵא יָצָא וּמִקָּלַל = בשעת צאתו מהעיר קילל.
16. וַיִּסְקַל = זרק אבנים כדי לבזות את דוד.
17. צָא צָא = צא מעירנו ואל תכנס.
18. אִישׁ הַדְּמִים = ששפכת דם (איש בשת, אבנר, אוריה).
19. אִישׁ הַבְּלִיעַל = עושה מעשה רע (מעשה בת שבע).
20. הַשֵּׁיב עֲלֶיךָ = הענישך.
21. כָּל דְּמֵי בֵּית שְׂאוּל = א. מות איש בשת. ב. מות אבנר.
22. וְהִנֵּךְ בְּרַעְתֶּךָ = כשם שעשית רעה, כך ה' יעשה לך ע"י בנך.
23. הַקָּלֵב הַמֵּת = כמו כלב העומד למות.
24. אֶעֱבְרָה נָא = ביקש לעבור לצלע ההר השני.
25. וְאֶסִּיחָה אֶת רֹאשׁוֹ = אהרגנו.
26. מָה לִּי וְלָכֶם = מה אתם מתערבים בענין שאינו שלכם.
27. וּמִי יֹאמֶר = א. מי יאמר לה'. ב. מי יאמר לשמע.
28. אֲשֶׁר יָצָא מִמְּעֵי = אשר הולדתני אותו (הכוונה לאבשלום).
29. וְאָף כִּי = קל וחומר, כל שכן.
30. בֶּן הַיְמִינִי = משבט בנימין.
31. בְּעֵינִי (בעוני) = א. דמעת עיני. ב. עונש שאני סובל בעד עוונתי.
32. וְעַפְרָ בְּעַפְרָ = זרק צרורות עפר ואדמה (לבזותו).
33. וַיִּנְפֹּשׂ = נח. (בישוב בחורים - לפי רש"י).
34. זֶה חֶסֶדְךָ אֶת רַעְךָ = כך אתה עושה חסד עם דוד חברך?
35. וְהַשְּׁנִיתִי = והסיבה השניה.
36. הָבוּ לָכֶם = הגידו עיצה (אחיתופל התייעץ עם הזקנים - מצו"ד).
37. בּוֹא אֶל פְּלִגְשֵׁי אֲבִיךָ = שכב עם פלגשי דוד.

פסוקים לשינון: ד, ה, יב, כב.

שמואל ב' - פרק ט"ז - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. א. מה סיפר ציבא לדוד על מפיבושת?
 ב. הוכח שדוד האמין לו!
2. כיצד ביזה שמעי בן גרא את דוד ואנשיו? א.
 ב.
 ג.
3. א. מי רצה להרוג את שמעי?
 ב. מדוע סרב דוד להורגו? (עיין פס' י" – י"ב) 1.
 2.
 3.
- ולפי חז"ל: (קשור לפורים)
 4. כיצד הצליח חושי לשכנע את אבשלום בנאמנותו לו? א.
 ב.
5. א. מה היתה עצתו הראשונה של אחיתופל לאבשלום?
 ב. מדוע יעץ לו עצה זו?

ב. מי אמר למי?

1. "וַאֲנִי בֶן אֲדֹנָיךָ"
 2. "היום ישיבו לי... את מַמְלָכֹת אבי"
 3. "צא צא איש הדמים"
 4. "למה יקלל הכלב המת הזה?"
 5. "הֲנָחוּ לוֹ וַיִּקְלַל כִּי אָמַר לוֹ ה'"
 6. "וְחִזְקוּ יָדֵי כָל אֲשֶׁר אֶתְּךָ"
- _____ אמר אל _____
 _____ אמר אל _____ שכך אמר _____
 _____ אמר אל _____
 _____ אמר אל _____
 _____ אמר אל _____
 _____ אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. קִיץ = _____
2. מַמְלָכֹת = _____
3. וַיִּסְקַל = _____
4. בֶּן הַיָּמִינִי = _____
5. נִבְאָשֶׁת = _____
6. וַיִּטּוּ = _____

ד. השלם:

1. (ד') "וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ _____ הִנֵּה לְךָ _____ אֲשֶׁר _____..."
2. (ח') "השיב עליך _____ כל דמי _____ אשר מלכת _____ ויתן _____ את _____ ביד _____ בנך והנך _____ כי איש _____ אתה"
3. (י"ב) "אולי _____ ה' בעוני (בעיני) _____ ה' _____ טובה _____ קָלְתוּ _____ הַזֶּה"
4. (כ"ב) "ויטו _____ האהל על _____ ויבא _____ אל _____ אביו לעיני _____ ישראל"

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק י"ז

באורי מילים

1. אֶבְחָרָה-נָא = אבחר בעצמי את האנשים המובחרים לצבא.
2. יָגַע = עייף.
3. וּרְפָה יָדַיִם = א. חלש. ב. פוחד ומיואש (מצודת ציון).
4. וְהִחַדְדָתִי = א. אפתיעו. ב. אפחידו.
5. כְּשׁוֹב הַכֹּל = כשהענין ירגע.
6. כָּל הָעָם יִהְיֶה שְׁלוֹם = נתנהג כלפי תומכי דוד בשלום ולא נפגע בהם.
7. וַיֵּשֶׁר הַדָּבָר = מצא חן (הסכים לקבל העצה).
8. אִם אֵין = או שלא נעשה את עצתו.
9. אֲתָה דָבַר = הצע את הצעתך, מה לעשות.
10. אֲתָה יָדַעְתָּ = אתה מכיר.
11. וּמָרִי נָפֵשׁ = עזים.
12. כְּדָב שְׁכוּל = כדוב שנטרפו בניו (ואז הדוב מרוב זעם מזיק לכל הבא בדרכו).
13. אִישׁ מִלְחָמָה = יודע טכסיסי וענייני המלחמה.
14. וְלֹא יִלְיִן אֶת הָעָם = א. דוד לא ישן עם העם אלא יהיה ער. ב. לא יתן לאף אחד לישון.
15. בְּאַחַת הַפְּחָתִים = הבורות או המכשולים.
16. הַמָּס יָמַס = יפחד.
17. וּפְנִיךָ הִלְכִים בְּקָרְבַּי = אתה אבשלום תהיה בראש היוצאים לקרב.
18. וְנַחְנוּ עֲלָיו = א. לשון חנייה (לידו). ב. נטיל עליו מצור.
19. וְלֹא נוֹתֵר בּוֹ... גַּם אֶחָד = לא ישאר במחנהו של דוד אפילו אחד חי.
20. וְאִם אֶל עֵיר יֵאָסֶף = אם יתבצר בעיר עם חומה.
21. וְהִשְׂיֵאוּ = יקחו.
22. צָרוּר = אבן.
23. פֶּן יִבְלַע = שמא יקרה לו דבר רע.
24. בֵּית אִישׁ = ביתו של שמעי בן גרא. האשה = אשתו (חז"ל).
25. הַמָּסָךְ = וילון או מכסה.
26. הַרְפוּת = חיטים כתושות (רש"י).
27. מִיכַל הַמַּיִם = הנחל, או פלג מים.
28. וַיִּבְקְשׁוּ = חפשו.
29. עַד אֶחָד = אפילו אחד לא נעדר = לא נחסר.
30. וַיֵּצֵאוּ = מסר צוואה לאנשי ביתו מה לעשות לאחר מותו.
31. וַיִּחַנְקוּ = א. חנק את עצמו. ב. מת בחניקה ע"י מחלה.
32. בֶּן אִישׁ = גדול, חשוב, ת"ח.
33. בֵּת נָחֵשׁ = לפי חז"ל ביתו של ישי שהיה צדיק ולא חטא כלל ומת רק בגלל הַנַּחֵשׁ הקדמוני, שפיתה את חוה.
34. וְשָׁבִי = זה חנון בן נחש העמוני שחזר בַּתְּשׁוּבָה והתגייר (חז"ל). 37. וְכָלִי יוֹצֵר = כלי חרס לבישול.
35. מִשְׁקָב = מצע (=סדינים לשכב) 38. וְקָלִי = גרעינים קלויים באש. (של חיטים, שעורים, פול, ועדשים).
36. וְסַפּוֹת = כלי שתיה. 39. וְשָׁפוֹת = גבינות, מחלב של בקר.

פסוקים לשינון: ח, יד.

שמואל ב' - פרק י"ז - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. כתוב את עצתו השניה של אחיתופל לאבשלום!

- א. (א) _____
 ב. (א) _____
 ג. (א) _____
 ד. (ב) _____
 ה. (ב) _____
 ו. (ג) _____

2. כיצד דחה חושי הארכי את עצתו של אחיתופל?

- א. (ז) _____
 ב. (ח) _____
 ג. (ח) _____
 ד. (ט) _____
 ה. (י) _____

3. כתוב מה הציע חושי לאבשלום לעשות במקום עצת אחיתופל?

- א. (יא) _____
 ב. (יא) _____
 ג. (יב) _____
 ד. (יג) _____

4. מי גרם לכך שאבשלום יקבל לבסוף את עצתו של חושי הארכי?

- א. מי הצילה את יונתן ואחיעזר?
 ב. כיצד הצילה אותם?

ב. מי אמר למי?

1. "אקומה וארדפה אחרי דוד הלילה"
 2. "לא טובה העצה... בפעם הזאת"
 3. "... וגם עבור תעבור..."
 שיאמרו לעוד אנשים עד שידע _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. יגע = _____
 2. ויישר הדבר = _____
 3. צרור = _____
 4. מסך = _____

ד. השלם:

1. ("י"ד) "... וה' _____ להפך את עצת _____ הטובה לבעבור _____ ה' אל _____ את _____"

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק י"ח - באורי מילים

1. וַיִּפְקֹד = ספר את צבאו לאחר שחלק עזבוהו ואחרים הצטרפו אליו לקראת המלחמה.
2. וַיִּשֶׁם עליהם = מינה.
3. העם הַשְּׁלֵשִׁית ביד = על שליש העם פיקד.
4. כָּמִנּוּ עֲשָׂרָה אֲלָפִים = אתה דוד שוה עשרת אלפים חיילים (או שיחשבו שעמך עשרת אלפים חיילים).
5. מַעִיר לַעֲזוֹר (לעזור) = תשאר בעיר מחניים כדי שתוכל לעזורנו בעצה, תפילה וסיוע בשעת הצורך.
6. אֶל יַד הַשָּׁעַר = ליד שער העיר מחניים.
7. יָצְאוּ לְמֵאוֹת וְלָאֲלָפִים = החיילים יצאו בגדודים של מאות ושל אלפים.
8. לָאֵט לִי לַנֶּעַר לְאֲבִשְׁלוֹם = למעני התיחסו לאבשלום בנחת ואל תהרגוהו.
9. בָּנֵעַר אֶפְרָיִם = בעבר הירדן המזרחי מול שטח נחלת אפרים בו קבלו רשות מיהושע לרעות בהמתם. (רש"י)
10. וַיִּנְגְּפוּ = הוכו.
11. הַמַּגְפָּה גְדוֹלָה = מכה גדולה.
12. נְפוּצָת (נפצות) = מפוזרת, מתנהלת.
13. וַיִּרְבַּ הַיַּעַר לְאָכַל = הַרְבֵּה היער להכות יותר מהחרב. א. ע"י חיות טורפות, ב. ע"י שהסתבכו בעצי היער והשיחים, ג. ע"י בורות ומכשולים.
14. וַיִּקְרָא = נזדמן במקרה.
15. שׁוֹבֵךְ = סבך ענפי "האלה הגדולה" המפורסמת בגודלה.
16. וַיִּחַזַּק רֹאשׁוֹ = נתפסו **שערות** ראשו בענפי העץ. (כי גידל שערותיו ורק פעם בשנה גוזם).
17. עָבַר = המשיך לרוץ.
18. וְעָלִי לְתֵת לְךָ = הייתי נותן לך פרס.
19. וְלוֹ (ולא) אֲנֹכִי שֶׁקָל עַל כְּפִי = אפילו הייתי מקבל ממך **עכשיו** 1000 כסף ביד לא הייתי הורג את אבשלום.
20. שָׁמְרוּ מִי בָנֵעַר בְּאֲבִשְׁלוֹם = מי שאבשלום יעבור לידו, יתנהג עם אבשלום בנחת.
21. או עֲשִׂיתִי בְּנַפְשִׁי (בנפשו) שֶׁקָר = אם הייתי משקר לעצמי.
22. וְכָל דָּבָר לֹא יִכָּחַד = לא יעלם מעיני דוד ("חכם כחכמת מלאך אלקים" - עיין פרק יד, פסוק כ')
23. תִּתְיַצֵּב מִנְּגַד = במשפט שיעשו לי לא תבוא כדי להגן עלי.
24. לֹא כֵן אֶחֱלֶה = לא אתחנן לפניך יותר שתהרגו.
25. שְׁבָטִים = חתיכת עץ או ברזל.
26. בָּלַב הָאֵלָה = א. אבשלום עדיין חי בעודו תלוי על האלה. ב. תקע השבטים בלב אבשלום ונתקעו אחר כך בגזע העץ.
27. וַיִּסְבּוּ = הקיפו.
28. וַיִּתְקַע יוֹאָב בְּשֶׁפֶר = להפסיק את הקרב.
29. כִּי חָשַׁךְ = מנע את העם מלהמשיך לרדוף אחר ישראל, ולפגוע בס.
30. וַיִּשְׁלְכוּ = שמוהו שם בבזיון.
31. הַפַּחַת = בור.
32. מִצָּבֶת = מצבה לזכרון.
33. אֵין לִי בֵן = א. שהולך בדרכי (רש"י) ב. מתו בניו (מצו"ד, רד"ק).
34. וַיְהִי מָה = מה שיהיה יהיה.
35. וּלְכָה אֵין בְּשׁוֹרְכָה מִצָּאֵת = לא תקבל מתנה מתאימה עבור בשורתך. (כי תצטרך לבשר על מות אבשלום!)
36. סָגַר = הסגיר, נתנו בידך.
37. נִשְׂאוּ אֶת יָדָם = מרדו.
38. סָב = פנה לצד אחר.
39. יִתְבַּשֵּׁר = יקבל בשמחה את הבשורה.
40. כִּי שֶׁפֶטְךָ ה' הַיּוֹם = ה' עשה דין נגד ... (כלומר הענישם)
41. מִיַּד כָּל הַקָּמִים עֲלִינָךְ = המורדים במלכותך.

שמואל ב' - פרק י"ח - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. את מי מינה דוד כמפקדים על צבאו? א. _____ ב. _____ ג. _____
2. מה ציוה אותם לפני שיצאו לקרב? _____
3. כיצד נגפו ישראל? _____
4. א. מי לא רצה במלחמה להרוג את אבשלום? _____
 ב. מדוע? _____
5. כיצד נהרג אבשלום? _____
6. א. מדוע רצה מאד אחימעץ לבשר לדוד על מות אבשלום? _____
 ב. מה אמר אחימעץ לדוד כשפגשו במחניים לאחר שעקף את הכושי? _____
 ג. מה אמר הכושי לדוד כשפגשו ומה גילה לו? _____
 ד. כיצד הגיב על כך דוד? (פרק י"ט פס' א) _____

ב. מי אמר למי?

- | | |
|---------------------------|------------------------------|
| _____ אמר לי לנער לאבשלום | 1. "לאט לי לנער לאבשלום" |
| _____ אמרו אל | 2. "לא תצא" |
| _____ אמר אל שכך אמר | 3. "שמרו מי בנער באבשלום" |
| _____ אמר אל | 4. "ועלי לתת לך עשרה כסף..." |
| _____ אמר אל | 5. "ויהי מה ארצה נא גם אני" |
| _____ אמר אל | 6. "שלום לנער לאבשלום?" |
| _____ אמר אל | 7. "ה שלום לנער לאבשלום?" |

ג. באר את המילים הבאות:

- | | |
|--------------------------|------------|
| _____ = העם השלשית | 1. _____ = |
| _____ = לאט לי | 2. _____ = |
| _____ = ויָרַב היער לאכל | 3. _____ = |
| _____ = ויקרא | 4. _____ = |
| _____ = 5. שוֹבֵךְ = | |
| _____ = 6. תתיצב מנגד = | |
| _____ = 7. שבטים = | |
| _____ = 8. כי חָשַׁךְ = | |

ד. השלם:

1. (ה) "וויצו _____ את _____ ואת _____ ואת _____ לאמר לאט _____ לנער _____ וכל _____ שמעו בְּצוֹת _____ את כל _____ על דבר _____"
2. (ט) "....ויבא _____ תחת _____ האלה _____ ויחזק _____ ב _____ ויתן בֵּין _____ ובין _____ והפרד אשר _____ עבר".
3. (לב) ".... לנער _____ ויאמר _____ יהיו _____ איבי אדני _____ וכל אשר _____ עליך _____"

שמואל ב' - פרק י"ט

באורי מילים

1. וַיִּרְגְּזוּ = נחרד, רעד מרוב צער.
2. מִי יִתֵּן מוֹתֵי אֲנִי תַחַתַּיִךְ = הלואי והייתי מת במקומך.
3. וַיִּתְגַּב = כנסו לעיר כגנבים בלי שיראו אותם מרוב בושה.
4. לָאֵט אֶת פְּנָיו = שם ידיו על פניו (עטפם כאות אבל).
5. הַבִּשְׁתָּ = בִּישַׁת.
6. הַמְּמַלְטִים אֶת נַפְשְׁךָ = מצילים.
7. הַגְּדַת הַיּוֹם = הודעת היום ע"י מעשיך.
8. כִּי אֵין לְךָ שָׂרִים וְעַבְדִּים = כאילו שאין לך שרים ועבדים.
9. כִּי אִזּוּ יִשָּׁר בְּעֵינֶיךָ = אז יהיה הדבר טוב בעיניך?!
10. וְדַבֵּר עַל לֵב עַבְדְּךָ = נחם אותם.
11. כִּי אֵינְךָ יוֹצֵא אִם יָלִין ... = אם לא תצא לנחמם איש לא ישן עמך הלילה.
12. וְרַעָה לְךָ זֹאת = דבר זה יגרם לך רעה יותר מכל הרעה שבאה עליך.
13. וַיִּקַּם הַמֶּלֶךְ = קם מאבלו.
14. וַיְהִי כָל הַעָם נִדּוֹן = התווכחו האם להחזירו (רש"י).
15. מִלְטָנוּ = הצילנו.
16. מֵעַל אֲבָשְׁלוֹם = מפני אבשלום.
17. מַחְרִישִׁים = שותקים.
18. אַחֵי אֲתֶם עֲצָמֵי וּבִשְׂרֵי אֲתֶם = אתם מיהודה קרובי משפחתי.
19. תַּחַת = במקום יואב.
20. וַיֵּט = היטה את לבבם, שכנע אותם: א. דוד שכנעם (מצו"ד) ב. עמשא שכנעם (רד"ק)
21. וְצָלְחוּ = עברו את הירדן.
22. וְעֵבְרָה הָעֵבְרָה לְעֵבִיר אֶת בַּיִת הַמֶּלֶךְ = ספינת המעברת עומדת, מוכנה להעביר את דוד וביתו.
23. נָפַל לְפָנָי הַמֶּלֶךְ = לבקש סליחה.
24. הָעֵנָה = עשיתי מעשה רע. (מלשון עוון)
25. לָשׁוּם הַמֶּלֶךְ אֶל לִיבּוֹ = אל תחשוב בלבך עלי רעה על מעשי הרעים.
26. הַתַּחַת זֹאת = בגלל הכנעה זו?
27. לְשָׁטוֹן = מסית.
28. וְלֹא עָשָׂה רַגְלָיו = לא תיקן רגלו הפגועה (אולי היתה תותבת).
29. וְלֹא עָשָׂה שְׂפָמוֹ = לא תקנו וסדרו.
30. אֶתְחַבֵּשָׁה לִי = לשים האוכף על גב החמור.
31. וַיִּרְגַּל בְּעַבְדְּךָ = ציבא סיפר רכילות עלי.
32. כְּמִלְאֵךְ הָאֶלְקִים = כמלאך שאינו חוטא.
33. וַתִּשָּׂת = שמת.
34. וַיִּמָּה יֵשׁ לִי עוֹד צְדָקָה = זכות.
35. כִּלְפַל ... בְּשִׁיבְתּוֹ = האכיל את דוד בזמן ישיבתו, במחניים.
36. אִישׁ גְּדוֹל הוּא מְאֹד = עשיר.

שמואל ב' - פרק י"ט
באורי מילים - המשך

37. לְמִשָּׂא = לטורח.
38. כְּמַעַט יַעֲבֹר עֲבָדְךָ אֶת הַיַּרְדֵּן = אעבור עמך מעט ואחזור לביתי לגלעד.
39. הַגְּמוּלָה הַזֹּאת = הטובה הזאת.
40. אֲשֶׁר תִּבְחַר עָלַי = תטיל עלי, תבקש ממני.
41. מִדּוֹעַ גָּנְבוֹךְ אַחֲיִנוּ אִישׁ יְהוּדָה = מדוע רוצים להעבירך את הירדן בסתר ללא רשות של כל ישראל?
42. חָרָה לְךָ = כעסת.
43. הָאֶכּוֹל אֶכְלֶנּוּ מִן הַמֶּלֶךְ = האכלנו משלחן המלך?
44. אִם נִשְׂאֵת נִשָּׂא לָנוּ = האם דוד נתן לנו מתנות?
45. עֲשָׂר גְּדוֹת = עשרה חלקים.
46. וְגַם בְּדוֹד אָנִי מִמֶּךָ = אפילו שדוד ממשפחתכם.
47. הִקְלַתִּנִּי = ביזיתם אותנו.
48. וְלֹא הָיָה דְבָרֵי רֵאשׁוֹן לִי לְהָשִׁיב אֶת מְלָכִי = וכי לא היינו ראשונים לפני יהודה להחליט להשיב את המלך לירושלים?
49. וַיִּקֶּשׂ = יהודה אמרו דברים קשים יותר. הראו האגרת ששלח דוד ובו כתב שלא יהיו אחרונים להשיבו (רש"י).

פסוקים לשינון: א', כ"ג, סוף פסוק מ"ד ... ויקש...ישראל

שמואל ב' - פרק י"ט - עבודה עצמית**א. ענה על השאלות הבאות:**

1. כמה פעמים הזכיר דוד בעודו בוכה את המילה בני? _____ פעמים. (כולל פס' ה')
2. מה הסבירו חז"ל לסיבת הבכי המרובה (עייין ברש"י)? _____
3. א. מדוע בא דוקא יואב אל דוד כששמע שהוא אכל ובוכה על מות בנו? _____

 ב. מה אמר יואב לדוד כדי לשכנעו לקום מאבלו? 1. _____
 2. _____
 3. _____
4. א. מה ביקש דוד מאנשי יהודה? _____
 ב. מה הבטיח לעמשא? _____
5. א. מדוע בא שמעי אל דוד ליד הירדן? _____
 ב. מי חשב שבכל זאת צריך להרוג את שמעי? _____
 ג. האם הסכים לכך דוד? _____ ד. מדוע? (1) _____
 (2) חז"ל _____
6. א. מדוע לפי דברי מפיבושת לא הצטרף לדוד? _____
 ב. כיצד הגיב על כך דוד? _____
 ג. עיין ברש"י שמואל א' פרק כ' פס' ט"ז וכתוב מה קרה למלכות דוד בגלל תגובתו זו? _____

7. מדוע סירב ברזילי לבוא לירושלים? א. _____
 ב. _____ ג. _____
8. מדוע רבו ישראל עם יהודה? _____

ב. מי אמר למי?

1. " מי יתן מותי אני תחתיך" _____ אמר על _____
2. "ועתה קום צא ודבר..." _____ אמר אל _____
3. "אחי אתם עצמי ובשרי אתם" _____ אמר אל _____ שיאמרו ל _____
4. "כי אני חטאתי" _____ אמר אל _____
5. "ומה יש לי עוד צדקה" _____ אמר אל _____
6. "עשר ידות לי במלך" _____ אמרו אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. וירגז = _____ 4. העוה = _____
2. וַיִּט = _____ 5. שטן = _____
3. הַעֲבָרָה = _____ 6. וַיִּקֶּשׁ = _____

ד. השלם:

1. (א) "...וכה אמר _____ בני _____ אבשלום מי _____ מותי _____
 _____ אבשלום _____"
2. (כג) "... מה לי _____ בני _____ כי תהיו _____ היום _____ היום _____ איש _____..."
3. (מד) "... ויקש _____ איש _____ מדבר _____ ישראל."

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק כ'

באורי מילים

1. וְשֵׁם נִקְרָא = נזדמן.
2. אֵין לָנו חֶלֶק בְּדָוִד = אין לנו שייכות למלכות דוד.
3. בְּבֶן יִשָּׁי = א. דוד (לשון זלזול) ב. לא נקבל מלכותו של בן אחר של ישי.
4. דָּבְקוּ בְּמִלְכָם = ליוו אותו באהבה ביחד.
5. הַנִּיחַ = השאיר.
6. בֵּית מִשְׁמֶרֶת = מקום מוגן.
7. וַיִּכְלְפֵלֶם = פרנסם, נתן להם לאכול.
8. צָרְרוּת = קשורות = לבעל שלהן ואינן מותרות להתחתן.
9. אֶלְמָנוּת חַיִּית = "אלמנה" שבעלה חי!
10. הִזְעַק לִי = אסוף. (אולי את אנשי המילואים של יהודה).
11. וְאַתָּה פֹּה עִמָּד = חוזר להנה (לאחר שלשה ימים).
12. וַיִּוָּחַר (וייחר) = אָחַר.
13. מִן הַמוֹעֵד אֲשֶׁר יַעֲדוּ = מהזמן אשר קבעו ביניהם.
14. יָרַע = יעשה לנו רעות.
15. עֲבָדֵי אֲדֹנָיִךְ = צבא קבוע.
16. וְהִצִּיל עַיְנֵנוּ = והציל את עצמו לעינינו (רש"י).
17. אֲנָשֵׁי יוֹאָב = צבאו.
18. וְהִכְרַתִּי וְהִפְלַתִּי = א. או"ת. ב. קלעים וקשתים. ג. יושבי הנגב. ד. סנהדרין.
19. הֵם עִם הָאָבִן הַגְּדוֹלָה = לידה (אולי מזבח שהיה שם).
20. חָגוּר מְדוּ לְבָשׁוּ = היה לבוש בבגדי מלחמתו.
21. וַעֲלוּ חָגוּר חֶרֶב מְצַמְדָּת עַל מְתָנָיו בְּתַעֲרָה = החרב בנרתיקה.
22. וְהוּא נֶצֶא = יואב יצא לכוון עמשא.
23. וַתִּפֹּל = החרב נפלה ויואב תפסה ביד שמאלו.
24. הַשְּׁלוֹם אַתָּה אָחִי? = השלום לך? (אחי=קרובי=בן דודי).
25. לֹא נִשְׁמַר בְּחֶרֶב = לא שם לב לחרב שבידו השמאלית של יואב. חז"ל: שָׁאֵלוּ: "כיצד גידם נותן גט?"
26. הַחֲמִשׁ = א. בצלע החמישית מעל הלב (כלומר פגע בלב עצמו). ב. חז"ל: מקום שהכבד והמרה תלוין בו.
27. וַיִּשְׁפֹּךְ מַעֲיו אֶרְצָה = חלקי בטנו הפנימיים יצאו החוצה בגלל דקירת החרב.
28. וְלֹא שָׁנָה לוֹ = לא היה צריך להכות שנית (כי מת).
29. וְאִישׁ עִמָּד עָלָיו = אחד מנערי יואב עמד ליד גופת עמשא.
30. מִתְגַּלְל בְּדָם = שוכב מת בדמו.
31. בְּתוֹךְ הַמְּסִילָה = על הדרך מבית אל לשכם.
32. כְּאִשֶּׁר רָאָה כֹּל הַבָּא עָלָיו וַעֲמָד = כל אדם שראה את גופתו המתה של עמשא עמד לידה והביט בה.
33. הִגָּה = הוזה משם.

שמואל ב' - פרק כ'

באורי מילים - המשך

34. וְכָל הַבָּרִים = שם מקום או שם אנשים.
35. וַיִּקְהָלוּ (ויקהלו) = נאספו.
36. סָלָה = בנו תל מאבנים ועפר כדי להגיע לראש החומה.
37. בַּחַל = בין החומה החיצונית לחומה הפנימית.
38. מִשְׁחִיתָם לְהַפִּיל הַחוּמָה = פוגעים בחומה הפנימית כדי להפילה.
39. קָרַב עַד הַנָּה וַאֲדַבְּרָה = התקרב לחומה כדי שנדבר עמך.
40. הַאֲתָה יוֹאֵב = האם אתה מתנהג כמו יואב המפורסם בחוכמתו? (רש"י)
41. אֶמְתֶּךָ = שפחה שלך, מקבלת את פקודותיך. (חז"ל: זו סָרַח בת אשר)
42. דַּבֵּר יַדְבְּרוּ בְּרֵאשֵׁנָה לְאִמֹר = היית צריך לדבר עמנו לשלום, תחילה.
43. וְכֵן הִתְמוּ = מיד נשלים עמכם.
44. שְׁלָמִי אֶמּוּנִי יִשְׂרָאֵל = יהודים שלמים ונאמנים.
45. עִיר וְאֵם בְּיִשְׂרָאֵל = עיר חשובה וגדולה.
46. לָמָּה תִּבְלַע נַחֲלַת ה' = מדוע תהרס עיר מנחלת ה', כלומר מארץ ישראל.
47. חֲלִילָה חֲלִילָה לִי = לא רציתי לפגוע בכולם.
48. אִם אֲבִלַע = שלא אפגע לרעה **בעיר** עצמה.
49. וְאִם אֲשַׁחִית = שלא אפגע לרעה **באנשי** העיר.
50. לֹא כֵן הַדָּבָר = לא כפי שחשבת.
51. נִשְׂא יָדוֹ = מרד בדוד המלך.
52. הִנֵּה רֵאשֵׁי מְשֻׁלָּךְ אֶלְיֶיךָ בְּעַד הַחוּמָה = **עוד מעט** ראשו **נזרק** אליך, יואב, מעל החומה.
53. בְּחֻקְמָתָהּ = א. "אמרה להם: הואיל והוא (=שבע) נהרג, והם (=אנשי העיר) גם נהרגין, תנוהו להם. אם היה יכול להנצל אז **אין דוחין נפש מפני נפש**, אבל עכשיו שגם הוא יהרג עמכם כיון שיואב נמצא סביב החומה מוטב ימות לבד ואל תמותו עמו" - רש"י ע"פ תוספתא.
- ב. רבי שמעון אמר: "כך אמרה להם: **מורד** במלכות בית דוד חייב מיתה" (רש"י).
54. אֶל כָּל הַצָּבָא = המפקד **על** כל צבא ישראל כולל המורדים (כי מת עמשא ויואב הציל את דוד מהמרד).
55. עַל הַכְּרָתִי (הכרי) וְעַל הַפְּלָתִי = עיין הפרוש במספר 18 בעמוד הקודם.
56. עַל הַמָּס = לגבית מיסים (כסף או רכוש) עבור המלך והממלכה.
57. הַמְּזַכֵּר = א. איזה דין ידון ראשון. ב. אחראי על ספר זכרונות.
58. סִפֵּר = כותב דברי הימים (רש"י מלכים א').
59. כְּהֵנִים = **צדוק** הוא כה"ג, **אביתר** סגנו במקום בנו של אחימלך (מצו"ד) וזהו כנראה **אביתר אחר**.
60. כֶּהֵן לְדָוִד = א. רש"י - 1. דוד נתן לו את מתנות הכהונה שלו.
 2. שר ושופט. (מכהן בתפקיד)
- ב. מצו"ד - כהן משוח מלחמה במקום צדוק.

שמואל ב' - פרק כ' - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. מה היתה סיבת המרד של שבע בן בכרי?

2. מדוע אחר עמשא לבוא אל דוד? (רש"י)

3. א. מי הרג את עמשא? _____ ב. מדוע?

- ג. כיצד הרגו? (1 לפי הפשט): _____
 (2 לפי הדרש: (שאלה מתוחכמת) _____

4. כיצד שכנעה האשה החכמה מהעיר "אֲבֵלָה וּבֵית מְעֵכָה" את אנשי עירה להסגיר את שבע בן בכרי בידי יואב ולהציל את העיר? (רש"י) א. _____

 ב. _____

ב. מי אמר למי?

1. "... הזעק לי את איש יהודה שלשת ימים..."
_____ אמר אל _____
2. "... עתה ירע לנו שבע בן בכרי מן אבשלום..."
_____ אמר אל _____
3. "... השלום אתה אחי..."
_____ אמר אל _____
4. "... שמעו שמעו אמרו נא אל..."
_____ אמרה אל _____ שיאמרו אל _____
5. "... חלילה חלילה לי אם אֲבַלֵּעַ ואם אשחית..."
_____ אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. דבקו במלכם = _____
2. בית משמרת = _____
3. אֲלֻמְנוֹת חַיִּוֹת = _____
4. נְיוֹחַר = _____
5. הכרתי והפלתי = א. _____ ב. _____
6. והוא יצא = _____
7. החמש = _____
8. הָגָה = _____
9. עיר ואֶם בישראל = _____
10. כהן לדוד = א. _____ ב. _____
- ג. _____ ד. _____

ד. השלם:

1. (א) "ושם _____ איש _____ ושמו _____ בן _____ איש ימני _____ בשופר _____ אין _____ חלק _____ ולא נחלה _____ בבן _____ איש _____ ישראל".
2. (ה) "וילך _____ להזעיק את _____ ויוחר _____ אשר _____".
3. (טז) "ותקרא _____ חכמה _____ העיר _____ אמרו נא _____ קרב _____ הנה _____ אליך".
4. (כב) "... ויכרתו את _____ שבע בן _____ אל _____ ויתקע _____".

שמואל ב' - פרק כ"א - באורי מילים

1. שְׁנָה אַחֲרֵי שְׁנָה = ברציפות.
2. וַיִּבְקֹשׁ דָּוִד אֶת פְּנֵי ה' = שאל לסיבת הרעב באורים ותומים.
3. אֶל שְׂאוּל = נענשו ברעב כיון שלא קברו את שאול ולא ספדוהו כראוי.
4. וְאֶל בֵּית הַדְּמִים = כיון ששאול הרג את נוב עיר הכהנים (רש"י).
5. עַל אֲשֶׁר הִמִּית אֶת הַגְּבְעָנִים = א. המית 7 גבעונים כשהרג את כהני נוב. ב. **רבותינו ברש"י**: כאלו המיתם, כי כהני נוב שספקו להם מזון נהרגו ע"י שאול, לכן אף אחד לא האכיל את הגבעונים ומתו ברעב.
6. מִיִּתְרַ הָאֱמֹרִי = מעמי כנען.
7. בְּקִנְאוֹתָו = שאול כעס על יהודה וישראל שלא גילו לו על מרידת דוד (מצו"ד) וכן הגבעונים שהיו בנוב לא גילו לו על בוא דוד ולכן פגע גם בהם.
8. וּבָרַכְוּ אֶת נַחֲלַת ה' = התפללו על ארץ ישראל.
9. אֵין לָנוּ (ל) פֶּסֶף וְנִזְהָב עִם שְׂאוּל = אין לנו טענות על קבלת רכוש מבני שאול. (רש"י – דוד ניסה לפייס כל אחד ואחד ולא הסכימו).
10. אֲשֶׁר כָּלְנוּ = הרג בנו.
11. וְאֲשֶׁר דָּמָה לָנוּ = חשב להשמידנו כדי שלא נהיה בכל הארץ.
12. וְהוֹקְעָנוּם = נתלה אותם.
13. לַה' = "לשמו של מקום להודיע משפטו". (רש"י)
14. חֲמֻשַׁת בְּנֵי מִיכָל = הכוונה לבני מִרְבַּח אחותה ולפי שגידלתם מיכל נקראו על שמה. (רש"י)
15. וַיִּפְּלוּ שְׁבַעֲתָיִם (שבעתיים) יחד = כל השבעה נתלו ומתו יחד.
16. בְּיָמֵי קָצִיר בְּרֵאשִׁינִים = התחלת ימי הקציר (=טו ניסן).
17. וַתִּטְהַר לָהּ אֶל הַצּוּר = פרשה את השק על הסלע.
18. עַד נִתְּךְ מַיִם = ירד מעט גשם (כנראה בחשון).
19. לָנוּחַ עֲלֵיהֶם = לטרפם.
20. וַיִּגְדַּל לְדָוִד ... = א. ולכן קברם (רד"ק). ב. ולכן נשא אותה לאשה (דרש).
21. בְּצִלְעַ = שם עיר.
22. וַיַּעֲתֵר אֱלֹקִים לְאַרְצָךְ = ירד הרבה גשם.
23. וַיַּעַף דָּוִד = דוד נחלש, התעייף (מהמלחמות, או בגלל גילו).
24. וַיִּשְׁבֵּי (וישב) בְּנֵב = איש שבא על עסקי נב. (רד"ק).
25. הַרְפָּה = ערפה. (חז"ל)
26. מִשְׁקַל קִינוּ = משקל להב חניתו.
27. חֲגוּר חֲדָשָׁה = חגור חרב חדשה, או חגורה חדשה.
28. וַיַּעֲזֹר - לוֹ אֲבִישֵׁי בֶן צְרוּיָה = א. בתפילה (רש"י). ב. בכח (רד"ק).
29. וְלֹא תִכְבֶּה אֶת נֵר יִשְׂרָאֵל = דוד המלך מאיר לישראל ע"י צדקותו, תורתו הנהגתו וכו'.
30. אֶלְחָנָן = א. זה דוד (רש"י). ב. משהו אחר והקרוב היה בגזר (רד"ק עפ"י דבה"י).
31. בֶּן יַעֲרִי אֲרָגִים = משפחתו אורגת פרוכת למקדש שנקרא "יער הלבנון" (רש"י).
32. אִישׁ מְדוֹן (מדין) = איש ריב. 33. וַיִּחַרְף = קילל.
34. וַיִּפְּלוּ בְּיַד דָּוִד וּבְיַד עֶבְדָּיו = נהרגו ע"י דוד או במצות דוד ע"י עבדיו.

שמואל ב' - פרק כ"א - עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. "ויהי רעב בימי דוד שלש שנים"
 א. מהן הסיבות לכך לדעת דוד? 1. _____ 2. _____ 3. _____
 ב. מהן הסיבות לכך לפי דברי ה'? 1. _____ 2. _____
2. כיצד תוקנו הסיבות לרעב? א. _____ ב. _____
3. א. מה למד רש"י על דוד והגבעונים מהפסוק ".... אין לי (=לנו) כסף וזהב עם שאול ועם ביתו...?"
 ב. מה תקנו דוד ובית דינו לאחר שראו כיצד התנהגו הגבעונים?
 4. א. לגבי איזה ענין אמרו חז"ל בפרקנו: "מוטב תיעקר אות אחת מן התורה ולא יתחלל שם שמים ברבים",
 "האות" היא: _____
 "יתחלל" שם ה' ע"י שיאמרו: _____
 ב. לגבי איזה ענין אמרו חז"ל בפרקנו: "מוטב תיעקר אות אחת מן התורה ויתקדש שם שמים ברבים?"
 "האות" היא: _____
 "יתקדש" שם ה' ע"י שיאמרו: _____
 ג. כיצד לפי הגמ' ביבמות התקדש שמו של ה'?
5. מי הם לדעת חז"ל?
 א. הרפה = _____ ב. אלחנן בן יערי ארגים = _____
 ג. נר ישראל = _____

ב. מי אמר למי?

1. "... אל שאול ואל בית הדמים..."
 אמר אל _____
2. "... מה אעשה לכם ובמה אכפר וברכנו את נחלת ה'"
 אמר אל _____
3. "... אין לי (קרי: לנו) כסף וזהב עם שאול ועם ביתו..."
 אמרו אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. ואל בית הדמים = _____
2. ועל אשר המית את הגבעונים = א. _____ ב. _____
3. והוקענום = _____ 5. עד נתן מים = _____
4. בימי קציר בראשונים = _____ 6. יערי ארגים = _____

ד. השלם:

1. (א) "...ויבקש _____ את _____ ויאמר _____ אל _____ ואל _____..."
2. (ז) "ויחמול _____ על _____ בן _____ בן _____ על _____ ה' _____ בינתם בין _____ ובין _____ בן _____"
3. (יז) "...לא _____ עוד _____ ולא _____ את _____ ישראל".

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק כ"ב - באורי מילים

פסוקים לשינון: ב, כו, לב, לה, נא.

נושאי הפרק:

פסוק א' = פתיחת השירה.
ב'ג' = ה' הוא מחסה של דוד מאויביו ומהצרות.
ד'ז' = הצרה והתפילה.
ח'ט"ז = כיצד ה' מתגלה בעולם.
י"ז-כ' = ה' מושיע את דוד מידי אויביו.
כ"א-ל"ב = מידת ההשגחה של ה' בעולם.
ל"ג-מ"ג = ה' עוזר לדוד במלחמותיו.
מ"ד-מ"ו = בסוס ממלכתו של דוד והרחבתה.
מ"ז-מ"ט = סכום התשועה.
נ"א = חתימת השירה: הודיה לה'.

1. סלעי = מחסה חזק כסלע.
2. ומצדתי = מגן בפני האויבים.
3. ומפלטי = מקום מנוסה.
4. צורי = אלוקי (חזק כסלע).
5. אַחֲסָה בו = אחסה אצלו. בו אבטח שיצילני.
6. מגני = מחסה שלי ומגן עלי.
7. וְקָרַךְ יְשָׁעִי = ה' נותן לי כח להביא ישועה.
8. משגבי = מחסי.
9. ומנוסי = מקום שנסים אליו (כדי להינצל).
10. מחמס = מאנשי חמס (אנשי רשע).
11. מהלל = לשון להלל ולשבח.
12. ומאיבי אנשע = אנצל מרעת אויבי.
13. אַפְּנִי מִשְׁבְּרֵי מוֹת = סבבוני גלי ים מטביעים.
14. נחלי בליעל יבעתני = נחלים רעים הבהילוני.
15. חבלי שאול סבני = מכאובים ויסורים הקיפוני.
16. קדמני מקשי מות = באו לקראתי מלכודות.
17. וְשׁוֹעֲתִי בְּאֲזָנָיו = זעקתי ותפילתי הוא שמע והצילני.
18. ויתגעש (ותגעש) = התנועע.
19. ותרעש הארץ = הזדעזע.
20. מוסדות השמים ירגזו = יסוד השמים שהוא ארץ.
21. כי חרה לו = ה' כעס.
22. עלה עשן באפו = הכועס כאילו עשן יוצא ממנו.
23. וישת חשך סביבתי סכות = שם חושך כמחיצה לסוכה.
24. חשרת מים = ענני מים.
25. עבי שחקים = עננים כבדים (מהם כאלו עשויה סכתו).
26. מננה נגדו בערו גחלי אש = אור עמו, וכאלו יוצאים ממנו גחלים!
27. ירעם = עשה קול רועם.
28. וישלח חצים ויפיצם = פיזר את אויביו בברקים הדומים לחצים.
29. ויהם (ויהם) = עשה מהומה. (קרי: ויהם).
30. ויראו אפקי ים = התגלו תחתיות ים.
31. ישלח מפרום קחני = הצילני ע"י ששלח ידו מהשמים. לפי רש"י זה קרה בסלע המלקות (ש"א כג', כו').
32. ימשני ממים רבים = יוציאני ממים עזים (מטביעה).
33. אמצו = חזקו.
34. יקדמני ביום אידי = אויבי יצאו לקראתי ביום שבא לי אסון וה' תמך בי שלא אפול.
35. ויצא למרחב אתי יחלצני = הוציאני ה' החוצה ובכך הצילני.
36. כבר ידי = בגלל נקיון כפי.
37. ולא רשעתי מאלקי = לא עשיתי מעשה רע כנגד ה'.
 38. ואהיה תמים לו ואשתמרה מעוני = אהיה שלם לפניו ואשמור עצמי מללכת אחר יצר הרע.

שמואל ב' - פרק כ"ב - המשך באורי מילים

39. כְּבָרִי לְנֶגֶד עֵינָיו = ה' ראה את ידי הנקיות, הטהורות.
40. עִם חֲסִיד תִּתְחַסֵּד = תפעל מידה כנגד מידה עם חסידך.
41. תִּתְמָם = מידה כנגד מידה (בתמימות = בשלמות).
42. עִם נָבֵר תִּתְבָּר = מי שמתנהג בנקיות, גם ה' יתיחס אליו כך.
43. וְעַם עֲקָשׁ תִּתְפַּל = ההולך בדרך עקומה, ה' ילך עמו בעקמומיות.
44. וְאֵת עַם עֲנִי תוֹשִׁיעַ וְעֵינֶיךָ עַל רַמִּים תִּשְׁפִּיל = תעזור לישראל ותשפיל את הגאותנים.
45. יִירֵי = ה' הוא האור שלי (כי ה' מצילו בחושך = בזמן צרותיו). (ואתה מקור לתורתי ומעשי)
46. גִּיּוֹת חֲשָׁפִי = יפיץ אור בזמן שחשוך לי = בזמן צרותי אז יעזרני.
47. בְּכַה אַרוֹץ גְּדוּד = בעזרת ה' ארוץ אחר גדודי האויב.
48. בְּאַלְקֵי אֲדֻלְגָּ שׁוּר = בעזרת ה' אדלג על חומות האויב. רמז לקפיצת יואב על חומת יבוס.
49. אֲמַרְתָּ ה' צְרוּפָה = דבר ה' מזוקק (=נקי).
50. צוּר = סלע חזק = הכוונה לקב"ה.
51. הָאֵל מְעוּזֵי חַיִל = ה' הוא מבצר של כח וגבורה.
52. וַיִּתֵּר תְּמִים דְּרָכָי (דרכו) = מתקן ומשלים את דרכי ומעשי. (קרי : דרכי).
53. מְשׁוּהָ רַגְלֵי (רגליו) כְּאֵילוֹת = שם רגלי כאילות = הממהרות לרוץ. (קרי : רגלי).
54. וְנַחַת קִשְׁתִּי נְחוּשָׁה זְרַעְתִּי = שיברתי קשת אויבי ע"י שה' חיזק זרועותי.
55. וְעִנְתֶךָ תִּרְבֵּנִי = הרַבֶּת עֲנוּתְנוֹתֶךָ (רש"י).
56. וְלֹא מְעַדוּ קַרְסָלָי = לא נפלתי כי ה' הרחיב את צעדי ובכך נעשיתי יותר יציב.
57. וְאֶמְחָצֵם = לשון הכאה ופציעה (מצודת ציון).
58. וַתִּזְרְנֵי חַיִל לְמַלְחָמָה = לשון לאזור (=לחגור) חגורה (=חגורת קרב).
59. תִּכְרִיעַ קַמִּי תַחְתָּנִי = המתת אויבי שקמו נגדי.
60. וְאַיְבֵי תַתָּה לִי עֲרָף = עשית שאויבי יפנו לי עורף בבריחתם.
61. מְשֻׁנְאֵי וְאַצְמִיתֶם = אשמיד את שונאי.
62. יִשְׁעוּ = יבקשו עזרה וישועה.
63. וְאַשְׁחֶקֶם כְּעַפְרֵ אֶרֶץ = אפורר אותם כאבק דק.
64. כְּטִיט חוּצוֹת אֲדַקֶּם = כעפר מעורב במים אפורר אותם.
65. אֶרְקַעֶם = ארמוס אותם.
66. וַתִּפְלֹטְנֵי מְרִיבֵי עַמִּי = ה' מציל אותי מִרִיבֵי מַעַם יִשְׂרָאֵל (=שאול, אבשלום, שבע בן בכרי).
67. עִם לֹא יִדְעֵתִי יַעֲבֹדְנִי = עמים רחוקים סרים למשמעתי (ארם צובא, ארם דמשק).
68. בְּנֵי נָכָר יִתְפַּחְשׁוּ לִי = עמים זרים מסתירים ממני את שנאתם, מפחד.
69. לְשִׁמוֹעַ אֶזֶן יִשְׁמְעוּ לִי = כששומעים באזנם על גבורתי מיד נשמעים לי, מפחד.
70. בְּנֵי נָכָר יִבְלוּ, וַיִּחְגְּרוּ מִמִּסְגְּרוֹתֶם=1. הגויים יחלשו וירעדו במבצריהם. 2. נעשו בעלי מומים מכלי ענויי דוד.
71. וּמְרִיד עַמִּים תַּחְתָּנִי = משפיל ומכניע עמים תחת שלטוני.
72. וּמוֹצֵאֵי מַאֲיָבִי = פודה אותי מתחת ידם.
73. וּמְקַמֵי תְרוֹמָמִנִי = הצלתני מאויבי הקמים נגדי.
74. מַאֲיֵשׁ חֲמָסִים תִּצְלִינִי = תצילני מאנשים שעושים מעשים רעים.
75. מְגִדּוֹל (מגדיל) יִשׁוּעוֹת מְלָכָו = כמגדל אשר חוסים בו, כך ה' עוזר למלך דוד. (בתהילים י"ח, נ"א מְגִדּוֹל)

שמואל ב' - פרק כ"ב

"שירת דוד" - עבודה עצמית

ענין 1: פתיחת השירה (א').

1. מתי שר דוד לה' "את דברי השירה הזאת"? א. לפי רש"י?
 ב. לפי פרושו השני של מצודת דוד?

ענין 2: ה' הוא מחסה של דוד מאויביו ומהצרות (ב'-ג').

2. לאיזה דברים מדמה דוד את ה' שהוא מחסה בשבילו?

ענין 3: הצרה והתפילה (ד'-ז').

3. א. אל מי יקרא דוד? ב. וממי יִנָּשֵׁעַ = (ינצל)?
 4. אלו דברים הקשורים למים הפריעו והפחידו את דוד?

ענין 4: כיצד ה' מתגלה בעולם? (ח'-ט"ז)

5. אלו דברים עושה ה' הקשורים לחום?
 6. אילו סוגים של איברים בגוף כתובים בפסוקים אלו?
 7. אלו דברים הקשורים לשמים כתובים בפסוקים אלו?

ענין 5: ה' מושיע את דוד מיד אויביו (י"ז-כ').

8. מהיכן יִמָּשֶׁה ה' את דוד?
 9. כיצד הציל ה' את דוד משונאיו ואויביו?

ענין 6: מידת ההשגחה של ה' בעולם (כ"א-ל"ב).

10. א. כיצד יגמול ה' לדוד?
 ב. מדוע?
 11. כיצד מתנהג ה' עם: א. חסיד - ב. גבור תמים - ג. נבר - ד. עקש -

12. מה מרמז הפס' "באלוקי אדלג שור"? (עי' ביאורי מילים)

ענין 7: ה' עוזר לדוד במלחמותיו (ל"ג-מ"ג).

13. מה עשה דוד לאויביו במלחמה?

14. מה עשו אויבי דוד כשהפסידו? (מא)

ענין 8: בסוס ממלכתו של דוד והרחבת גבולותיה (מ"ד-מ"ו).

15. מי הם עבדי דוד החדשים?

ענין 9: סכום התשועה (מ"ז-מ"ט).

16. כיצד עוזר ה' לדוד כנגד אויביו?

ענין 10: חתימת השירה: הודיה לה' (נ"ג-נ"א).

17. למי עושה ה' חסד ומיטיב?

שאלות סכום:

18. (א) באיזו צורה כתובה שירת דוד: "אריח על גבי _____". (ב) היכן כתובה בתורה שירה נוספת הכתובה בצורה זו? (ג) היכן מצאת בספר שופטים שירה הכתובה כך?

19. לפי רש"י בפרק כ"ג פסוק א', השירה הזו המופיעה בפרק כ"ב נקראת: נבואת דוד ה. והנבואה בתחילת פרק כג נקראת: נבואת דוד ה.

שמואל ב' - פרק כ"ג

באורי מילים

1. דְּבָרֵי דָּוִד = נבואה (רש"י).
2. הַאֲחֵרֵינִים = ביחס לפרק כ"ב.
3. נָאֵם = דבור.
4. הַגִּבּוֹר = האיש הגבור.
5. הַקֶּסַע עַל = מונה להיות.
6. וַיִּנְעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל = מסדר זמירות לישראל.
7. רוּחַ ה' = רוח נבואה.
8. דִּבֶּר בִּי = הישרה עלי.
9. וּמְלֵתוֹ עַל לְשׁוֹנֵי = את דיבורו של ה', אני שרתי בשירתי.
10. מוֹשֵׁל בְּאֶדָם צָדִיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹקִים = משחתי אותך למלך להיות צדיק וירא ה'.
11. צוּר יִשְׂרָאֵל = אלהי ישראל.
12. בָּקֵר לֹא עֲבוֹת = בקר שאין בו ענן המכסה את השמש.
13. מִנְגָּה = מאור.
14. מִמָּטָר דֶּשָׁא מֵאֲרָץ = גשם יורד על הדשא והשמש מאירה עליו. ואז יש "נצנוצים" המאירים. (משל)
15. כִּי בְרִית עוֹלָם שָׁם לִי עֲרוּכָה בְּכָל = סידר לי דבר מנוסח.
16. וּשְׁמֵרָה = במקום משומר.
17. וְכָל חֶפֶץ לֹא יִצְמִיחַ = לא ימלוך אף אחד אחרי (רש"י) (אחרי בית דוד).
18. וּבְלִיעַל כְּקוֹץ מִנֶּדֶד כִּלְהֵם = האויבים יהיו כלם כקוץ נודד ע"י הרוח.
19. יִמְלֹא בְרָזָל = בכלי נשק נחסלם.
20. שֶׁרוֹף יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁבֶת = במקום שבתם וגדולם, שם ישרפו.
21. יֵשֵׁב בְּשֵׁבֶת תַּחְכְּמָנִי = סנהדרין (דוד לפי רש"י כאן ולפי רש"י בפרק כ"ז הוא יואב).
22. רֹאשׁ הַשְּׁלֵשִׁי = ראש לשלשה אבות או ראש לקבוצת השלושה הראשונים.
23. עַדֵּינוּ הֶעֱצָנִי (העצנו) = א. שם גבור של דוד.
 ב. דוד המעדן עצמו כתולעת כשעוסק בתורה, וקשה כעץ במלחמה (רש"י).
24. בֶּן אַחֲחִי = שם של אדם.
25. בְּחֶרֶפֶם = סיכנו חייהם.
26. וַיַּעֲלוּ אִישׁ יִשְׂרָאֵל = ישראל ברחו.
27. יִנְעָה דָוִד = התעייפה ידו מרוב מאמץ להרוג את אויביו.
28. וַתִּדְבֹק דָּוִד אֶל הַחֶרֶב = א. התכופפו אצבעותיו.
 ב. קריש דם.
29. אֵךְ לִפְשֵׁט = פושטים את חללי המלחמה מצידום לקחת כשלל.
30. לַחֲיָה = א. מחנה.
 ב. מתנהגים כחיות ומשחיתים השדות.
31. רֹאשׁ = יש אומרים שהוא אבישי בן צרויה.
32. אֵךְ קָצִיר = בזמן הקציר
33. וְדָוִד אָז בְּמִצְוֵהָ = כנראה ליד עדולם.

שמואל ב' - פרק כ"ג

באורי מילים - המשך

34. וּמִצֵּב = חיל המצב של הפלשתים.
35. אֶזְבֵּית לָחֶם = באותו זמן נמצאים בבית לחם.
36. וַיִּתְאַוּהָ = ביקש והשתוקק מאוד : א. למים ב. לשמוע פסק הזקנים מבית לחם, על הלכה קשה. (בב"ק)
37. וַיִּבְקְעוּ = פרצו לתוך מחנה פלשתים.
38. וַיִּשְׂאוּ = לקחו.
39. וְלֹא אָבָה = לא רצה.
40. וַיִּסַּךְ = א. 1. שפך מים ארצה לַיֵּם ה' (מצודות דוד). 2. לשון נסך (מצודת ציון).
- ב. התשובה על שאלת דוד לא נכתבה בשם הגבורים שמסרו נפשם על הבאת התשובה לדוד (רש"י).
41. חָלִילָה = לשון חולין (מצו"ד).
42. מַעֲשֵׂי זֵאת = מלשות המים האלו.
43. הַדָּם הַאֲנָשִׁים הַהֵלְכִים בְּנַפְשׁוֹתָם = א. כי עבור השגת מים סכנו האנשים את נפשם (=דם).
 ב. כי סיכנו נפשם כדי לדעת פסק הזקנים שישבו בבית לחם. אמר דוד : "כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי כל המוסר עצמו למיתה על דברי תורה אין אומרים שמועה מפיו" – רש"י.
44. עוֹרֵר = הניף חניתו במהירות.
45. וַעֲד הַשְּׁלֵשָׁה לֹא בָּא = למעלת גבורת קבוצת השלשה הראשונים האלו, לא הגיע.
46. רַב פְּעָלִים = פעל הרבה גבורות (מצו"צ).
47. אֶרְאֵל מוֹאֵב = שְׂרֵי מוֹאֵב (עיין ברש"י שיש עוד פרושים).
48. בְּשֶׁבֶט = מקל.
49. וְלוֹ שֵׁם בְּשֵׁלֶשָׁה הַגְּבוּרִים = היה מפורסם לגבורה בין שלושת הגבורים שואבי מים. (קבוצה ב')
50. מִן הַשְּׁלֵשִׁים = בין שלושים הגבורים הראשונים.
51. אֶל מַשְׁמַעְתּוֹ = מפקד חיל משמרתו (כרתי ופלת).
52. הַבְּרַחְמִי = מהעיר בחורים שבשבט בנימין.
53. בְּנֵי יִשָּׁן יְהוֹנָתָן = 1. בנו של ישן - הוא יהונתן.
 2. בנים של ישן.
54. נִשְׂאָ (נשאי) כְּלֵי יוֹאֵב = עוזריו. (נשאי לפי הכתיב).
55. כָּל שְׁלֵשִׁים וְשֶׁבַע = סך הכל היו לדוד 37 גיבורים. (אע"פ שרשומים פחות, צריך להוסיף 3 או 4 מבני ישי, או לפי גרסא אחרת מבני יִשָּׁן חוץ מיואב - רש"י).

שמואל ב' - פרק כ"ג

עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

1. על מי מדובר בפס' זה: "ישב בשבת תחכמני ראש השלשי הוא עדינו העצנו (=העצני) על שמנה מאות חלל בפעם אחד (קרי אחת)".
 שיטה א' - פשט "ישב בשבת" = _____ עדינו העצני = _____
 שיטה ב' - דרש ברש"י בפרקנו "ישב בשבת" = _____ עדינו העצני = _____
 שיטה ג' - לפי רש"י פרק כ' פס' יז': "יושב בשבת תחכמוני" הוא: _____
2. הסבר לפי רש"י מה פירוש "עדינו העצני"?
3. מדוע מסר נפשו שמה בן אגא הררי בשביל שדה עדשים?

4. א. מה עשה דוד עם המים שהביאו לו מבור בית לחם?
 ב. מדוע לא רצה לשתותם?
 5. מה פרוש "שָׁנִי אֶרְאֶל מואב" לפי רש"י? א. (פרוש מארמית) _____
 ב. _____
6. מדוע נאמר בפס': "שלושים ושבעה כל הגיבורים" הרי אם נספור אותם בעצמינו נקבל מספר יותר קטן?
 _____ (רש"י)

ב. מי אמר למי?

1. "... מי ישקני מים מבאר (=מבור) בית לחם אשר בשער"
 2. "... חלילה לי ה' מעשתי זאת הדם האנשים ההלכים בנפשותם..."
- _____ אמר אל _____
 _____ אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

1. ונעים זמירות ישראל = _____
2. בקר לא עבות = _____
3. שרוף ישרפו בשבת = _____
4. ודוד אז במצודה = _____
5. ומצב = _____
6. חלילה = _____
7. עורר = _____
8. אראל = _____
9. הברחמי = _____
10. נשאי (קרי: נשא) כלי יואב = _____

ד. השלם:

1. (א) "... נאם _____ בן _____ ונאם _____ הקם על _____ אלוקי _____ ונעים _____ ישראל".
2. (ב) "רוח _____ דָּבַר _____ על _____".
3. (ח) "... ישב _____ ראש _____ הוא _____ על _____ מאות _____ בפעם _____".
4. (יז) "ויאמר חלילה _____ ה' מעשתי זאת _____ האנשים ההלכים _____ ולא _____ לשתותם..."

בהצלחה!!!

שמואל ב' - פרק כ"ז

באורי מילים

1. וַיִּסֹּף = הוסיף ה' על מה שכעס בימי הרעב (מצו"ד).
2. לַחְרוֹת בְּיִשְׂרָאֵל = לכעוס על עם ישראל.
3. וַיִּסֹּת = פיתה. (לפי דבהי"א ע"י השטן)
4. לֶךְ מִנָּה = ספור.
5. שׁוֹט נָא = עבור על פני כל המקומות.
6. מִדָּן וְעַד בְּאֵר שֶׁבַע = בכל ארץ ישראל.
7. כָּהֵם וְכָהֵם מֵאָה פְּעָמִים = מאה פעמים יוסיף ה' עליהם לעומת היום.
8. וַיַּחְזֹק דָּבָר הַמְּלֶכֶךְ אֶל יוֹאָב = דוד הכריח את יואב לצאת ולמנות את העם.
9. הִגֵּד = בנחלת שבט גד (רש"י).
10. אַרְצֵי תַחְתֵּימֵי חֲדָשִׁי = מקום ישוב חדש שמספר תושביהם מועטין (רש"י).
11. דָּנָה = לשבט דן.
12. יַעֲזֹר = שם מקום (רש"י).
13. וַיִּתֵּן יוֹאָב אֶת מִסְפָּר מִסְפָּר הָעָם = מסר את תוצאות המפקד.
14. וַיֵּן לֵב דָּוִד אֹתוֹ = התחרט על ששלח את יואב למנות העם וכאב לו על כך.
15. אַחֲרֵי כֵן סָפַר = על אשר גרם לספירת העם.
16. הֶעֱבֵר נָא אֶת עֶזְרָתְךָ = סלח.
17. כִּי נִסְפַלְתִּי מֵאֲדָם = עשיתי מעשה שטות. (חז"ל: "אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות")
18. גִּד הַנְּבִיא חֲזָה דָּוִד = הנביא גד מנבא לדוד.
19. שְׁלֹשׁ אַנְכִי נוֹטֵל עֲלֶיךָ = שלוש אפשרויות לקבל עונש אני נותן לפניך, ובחר לך אחת מהן.
20. נִסְךְ לִפְנֵי צָרִיךָ = תברח מפני האויבים.
21. דַּע וְרָאָה מָה אָשִׁיב שְׁלַחִי דָּבָר = חשוב על אחת האפשרויות ואמור לי כדי שאומר זאת לה'.
22. מֵהַבְּקָר וְעַד עֵת מוֹעֵד = א. עד חצות היום = 6 שעות (מלבי"ם ע"פ גמרא).
 ב. עד למחרת בשעה זו = 24 שעות (מצודת דוד).
23. וַיִּשְׁלַח יְדוֹ הַמֶּלֶךְ לְשַׁחֲתָהּ = עשה הרס והרג.
24. רַב, עֲתָה הֲרָךְ יָדְךָ = א. רבים הרגת לכן הפסק מיד להרוג.
 ב. מדרש: "הרב" מת במגפה = והוא אבישי בן צוריה.
25. עִם גֶּרְךָ = ליד מקום בו דש ארונה היבוסי את תבואתו (על ידי עבדיו).
26. הַעֲוִיתִי = מלשון עון (מצודת ציון), כלומר חטאתי.
27. וְאַלְהָה הַצֵּאֵן מָה עָשׂוּ = ועם ישראל במה חטאו שיענשו בדברך?
28. תִּהְיֶה נָא יָדְךָ בִּי וּבְבֵית אָבִי = תעניש רק אותי ומשפחתי אך לא את ישראל.
29. עֲלֵה הָקֵם לְהַ' מִזְבַּח בְּגֶרְךָ אֶרְנָה (ארניה) הַיְבֵסִי = בנה מזבח בגורן של ארונה.
30. וַיִּשְׁקֶף = הסתכל.

שמואל ב' - פרק כ"ד

באורי מילים - המשך

31. יקח = קח הגורן בחינם.

32. ויעל = העלה עולות.

33. והמרגים = כלי דיש.

34. וכלי הבקר = העשויים מעץ.

35. ה' אלקיך ירצך = ה' יקבל ברצון את קרבנד.

36. לא, כי קנו אקנה מאותך במחיר = סירב לקבל חינם אלא שילם את מחירו המלא של הגורן. (חז"ל: שלא יגיד גזולה היא בידכם).

37. ויקן = קנה.

38. בכסף שקלים חמשים = 50 שקלי כסף.

וכמה שילם? – א. לפי רש"י 50 שקלי כסף מכל שבט ושבט. סך הכל 600 שקלים.

ושילם סכום זה במספר מסוים של שקלי זהב.

ב. לפי מצו"ד 50 שקלי כסף עבור הגורן מקום המזבח והבקר (ש"ב פסוק כ"ד).

600 שקלי זהב עבור כל השדה (בדבה"י א' פרק כ"א פס' כ"ה) לביהמ"ק.

39. ויעתר = ה' קיבל תפילת העם.

הערה – יש אומרים: שארונה היה שר מצודת ציון ששמה יבوسی (רש"י)

יש אומרים: שארונה היה גר צדק (מצודת דוד).

פסוקים לשינון: א, יד, כד.

שמואל ב' - פרק כ"ז

עבודה עצמית

א. ענה על השאלות הבאות:

- מדוע הסית ה' את דוד למנות את ישראל? (א) לדעת מדרש תהילים _____
 (ב) לדעת מצו"ד _____
- מה כתב על כך רש"י? _____
- כיצד ניסה יואב לעכב את ספירת ישראל (רש"י ה-ו)? _____
- מדוע בחר דוד דוקא בעונש של הדָבָר? (עיין רש"י) _____
- מדוע לא רצה דוד לקבל חינם מארונה היבוסי את הגורן? _____
 (ב) מה קנו אבותינו ולא רצו לקבל חינם? (1) (בחרון) _____ בכמה שקלי כסף?
 (2) (בשכס) _____ בכמה קִשְׁיָה? (בראשית ל"ג פס' י"ט) _____
- א. בכמה שקלי כסף קנה דוד את הגורן והבקר לפי פרקנו? _____
 ב. בכמה שקלי זהב (ע"פ דברי הימים א' פרק כ"א פס' כ"ה) קנה דוד את כל הר הבית? _____
 ג. תרץ הסתירה בין שמואל ב' לבין דברי הימים 1. לפי רש"י. _____
- לפי המצו"ד _____
- מה עשה דוד כדי שתעצר המגיפה? א. _____
 ב. _____

ב. מי אמר למי?

- "למה חפץ בדבר הזה" _____ אמר אל _____
- "חטאתי מאד אשר עשיתני" _____ אמר אל _____
- "נִפְלְאָה נָא בַיַּד ה' כִּי רַבִּים רַחֲמָיו וּבִיד אָדָם אֶל אֶפְלָה" _____ אמר אל _____
- "רב עתה הֶרֶף יָדְךָ" _____ אמר אל _____
- "ה' אלוקיך יִרְצְךָ" _____ אמר אל _____

ג. באר את המילים הבאות:

- שוט נא = _____
- ארץ תחתים חֲדָשִׁי = _____
- ויך לב דוד אתו = _____
- וישלח ידו המלאך לשחתה = _____
- והמרגים = _____
- ויַעֲתֶר = _____

ד. השלם:

- "... ויסת את _____ בהם _____ לך _____ את _____ ואת _____."
- (כד) "וויאמר _____ אל _____ לא, כי _____ מאותך _____ ולא _____ לה' אלקי עלות _____."

בהצלחה!!!

חזק חזק ונתחזק

יהי רצון וכמו שסיימנו ללמוד ספר שמואל ב' כן יעזרנו ה' להתחיל ולסיים ספרים נוספים.

L:\data\הדש\לימודים\נביא\שמואל ב\כ"ז שמואל ב\שלמי שלמה.doc
שם פרטי: _____ משפחה: _____ כיתה: _____
תלמוד תורה מורשה

נספחים

- א. הלכות תרומות ברמב"ם - לפרק ח'.
- ב. הלכות יסודי התורה ברמב"ם לפרק כ'.
- ג. גמרא יבמות עח ע"ב - עט ע"א - לפרק כ"א.

L:\data\שולחן ימודים\נביא\שמואל ב\כ"ז שמואל ב\שלמי שלמה.doc
שם פרטי: _____ משפחה: _____ כיתה: _____
תלמוד תורה מורשה

L:\data\שלימודים\נביא\שמואל ב\כץ שמואל ב\שלמי שלמה .doc
שם פרטי: _____ משפחה: _____ כיתה: _____
תלמוד תורה מורשה

L:\data\שולחן\לימודים\נביא\שמואל ב\כ"ז\שמואל ב\שלמי שלמה.doc

שם פרטי: _____ משפחה: _____ כיתה: _____

תלמוד תורה מורשה

קדוש ה' וחילול בעקבות אכזריותם ש הגבעונים

פרק כ"א (על פי יבמות עח:)